

INTEGRALE VEILIGHEID

Inventarisatie Actieprogramma Integrale Veiligheid

2018-2022

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Ondernemend en betrokken.

Voorwoord

Voor u ligt de weergave van de eerste en belangrijkste stap om te komen tot een gezamenlijk 'Actieprogramma Integrale Veiligheid', namelijk de inventarisatie van alle gesprekken die de afgelopen maanden zijn gevoerd met inwoners in hun wijken of dorpen. Het 'verhaal van de wijk' staat hierin centraal; het door mensen zelf beleefde unieke en eigene van hun wijk, wat zij met elkaar delen en wat de gezamenlijke ervaringen zijn op het gebied van veiligheid en de daarmee samenhangende aspecten van leefbaarheid.

Het verhaal resulteert in een beeld van de toekomst: hoe zien de inwoners hun wijk over een aantal jaar, en wat is ervoor nodig om de wijk of het dorp net zo veilig en leefbaar te houden als dat het nu is. Want dat is wel het algemene gevoel; het is goed samenleven in alle wijken en dorpen van Edam-Volendam. Het is veilig, mensen wonen er graag en zijn bovenal bereid om als inwoners samen op te trekken met de gemeente en politie om dat zo te houden. Daarmee is het beeld bevestigd dat onze gemeente een van de veiligste van Noord-Holland is. En weten we ook dat er iedereen veel aan gelegen is om dat zo te houden.

De gesprekken hebben ook aanknopingspunten opgeleverd voor verbetering. Voor samen de schouders eronder, voor zaken die voor nog meer veiligheid gaan zorgen. Dat gaat concreet worden verwoord in het 'Uitvoeringsprogramma', alwaar het samengevoegd wordt met lokale veiligheidsinformatie uit andere bronnen.

Op deze wijze krijgen we een integrale opbouw van onze veiligheidsaanpak, te beginnen in de samenleving zelf, en wat men zelf kan oplossen en verbeteren. Want de veerkracht en het vertrouwen van de inwoners zelf is de basis van het goed samenleven in de wijk, daarna gaan we als overheid met de inwoners samenwerken in wat men zelf niet kan organiseren, en zorgt de overheid voor preventie en randvoorwaarden.

Tot slot is er als overheidstaak de handhaving en opsporing. Want dat is de vanzelfsprekende rol van gemeente en politie, en die zekerheid geeft de noodzakelijke steun in de rug aan de samenleving.

Hoogachtend,

De burgemeester van de gemeente Edam-Volendam

L.J. Sievers

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Visie	6
Proces	7
De Oude Kom van Volendam	14
Zeevang & de Purmer	15
De Blokrouw	16
De Broeckrouw & het Middengebied	17
Oude Kom van Edam	18
Edam	19
Inventarisatie in de zes gebieden	20
Inventarisatie op gezamenlijk niveau	21
Bijlage 1 - Het verhaal van de Oude Kom van Volendam: "De Kom van toen is te klein voor de Kom van nu"	22
Bijlage 2 - Het verhaal van de Zeevang & de Purmer: "Rijk in verscheidenheid"	26
Bijlage 3 - Het verhaal van de Blokrouw: Jaarlagen qua bouw en bewoners	29
Bijlage 4 - Het verhaal van de Broeckrouw & het Middengebied: Samen groter groeien	33
Bijlage 5 - Het verhaal van de Oude Kom van Edam: Sfeervol en historisch met een rijk verenigingsleven	37
Bijlage 6 – Het verhaal van Edam: "tevreden langs elkaar heen leven"	40

Inleiding

Gemeenten hebben van oudsher de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor openbare orde en veiligheid. De gemeentelijke regierol leunt tot op heden veelal sterk op een traditionele top-down benadering. Gemeenten nemen hierbij zowel de regie op de totstandkoming als uitvoering van leefbaarheids- en veiligheidsbeleid. Voor participatie is nauwelijks ruimte.

De alsmaar complexere hedendaagse maatschappelijke vraagstukken vragen echter steeds nadrukkelijker om een gezamenlijke inzet ten behoeve van het leefbaarheids- en veiligheidsdomein. Vanuit dit oogpunt is voor ons de noodzaak ontstaan om ons te richten op datgene waar het voor ons daadwerkelijk om gaat; het stimuleren en benutten van de energie en kracht die besloten zit in de inwoners uit onze buurten, wijken en dorpen. Veiligheid is daarmee een breed begrip. Het gaat niet enkel om objectieve veiligheid, maar des te meer om de belevenis daarvan.

Onze gemeente doet het bovengemiddeld goed op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Wij zijn bijzonder trots op dit gemeenschappelijk resultaat. Echter, dit ontslaat ons geenszins van onze verantwoordelijkheid om te blijven investeren in veilige en leefbare buurten, wijken en dorpen. Niet alleen, maar samen. Wij nemen in dit streven doelbewust afstand van de traditionele top-down benadering, door onze inwoners op te zoeken en hen te betrekken bij de eigen woon- en leefomgeving. Niet direct debatteren, maar in eerste instantie stil zijn en luisteren.

Het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' is tot stand gekomen door een brede inventarisatie ten aanzien van leefbaarheids- en veiligheidsthema's te organiseren in een zestal gebieden die samen de gemeente Edam-Volendam vormen. Deze inventarisatie is de verbinding tussen enerzijds de belevingswereld van de inwoners uit onze buurten, wijken en dorpen en anderzijds het formuleren van concrete gezamenlijk actiepunten ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Het vormt de rode draad in een duurzame en actiegerichte samenwerking tussen inwoners, (netwerk)partners en gemeente.

Leeswijzer

Het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' vangt aan door het verwoorden van onze visie ten aanzien van het leefbaarheids- en veiligheidsdomein, om vervolgens het inhoudelijke proces te beschrijven. Vervolgens wordt in het document een feitelijke weergave gegeven van de opgehaalde aandachtspunten die door onze inwoners en ondernemers per gebied benoemd zijn. De opbrengsten van de gebiedsgebonden inventarisatie zijn vervolgens geanalyseerd en samengevat met het doel de onderlinge overeenkomsten tussen de verschillende gebieden te kunnen benoemen. Als sluitstuk zijn er een zestal brede algemene punten benoemd die volgens onze inwoners en ondernemers vragen om aandacht. De (uitgebreide) tekstuele en visuele vertaling van het verhaal van de gebieden zijn als bijlage aan dit document toegevoegd. Deze verhalen vormen de basis van onze aanpak.

Visie

Het realiseren van een leefbare en veilige samenleving vraagt om vertrouwen en het aangaan van verbindingen. De kracht en energie die daarvoor benodigd is zit in de mensen die wonen in de buurten, wijken en dorpen van onze gemeente. De kans om daarop aan te sluiten ligt er. Wij moeten durven kijken naar wat goed gaat, de mooie dingen die ontstaan te benoemen en afstand te nemen van de eenzijdige focus op slechts het bestrijden van onveiligheid. Onze identiteit, gedeelde normen en waarden, onze relatie met de woon- en leefomgeving en de toekomstbeelden daarvoor dienen centraal te staan in ons handelen. De gedeelde verhalen van de woon- en leefomgeving vormen een verrassend krachtig vertrekpunt om op basis van positivisme gezamenlijk te werken aan de gedeelde toekomstbeelden voor onze buurten, wijken en dorpen.

Wij hanteren een brede benadering. Preventief handelen vormt te allen tijde ons uitgangspunt, maar daar waar onze normen en waarden met voeten getreden worden handhaven wij om bestaande kaders kracht bij te zetten. Preventie en repressie gaan in onze brede benadering van het veiligheidsdomein hand in hand. Leefbaarheid en veiligheid kennen een sterk subjectief karakter dat ingaat op de belevingswereld van onze inwoners. Het is hierdoor 'overal en nergens'. Wij kiezen er bewust voor om beleidsvorming ten aanzien van het leefbaarheids- en veiligheidsdomein integraal tot stand te laten komen. Continu beschouwd door en voorzien van een koppeling met verschillende disciplines en thematieken. Deze alomvattende benadering doet recht aan de belevingswereld van onze inwoners en komt ten goede aan de algehele leefbaarheid en veiligheid in onze buurten, wijken en dorpen.

Onze focus ligt op duurzame beleidsvorming op de lange termijn, zoveel mogelijk gebaseerd op het verhaal van de gemeenschap en uitgaand van de kracht van onze inwoners. Eigenaarschap is één van de essentiële aspecten ter bevordering van de sociale cohesie. Onze inwoners delen met ons de verantwoordelijkheid voor de leef- en woonomgeving. Wij nemen een faciliterende en ondersteunende rol aan om waar mogelijk om de vele buurt- en wijkinitiatieven verder te stimuleren en bevorderen. Het streven naar gedeelde verantwoordelijkheden, eigenaarschap en veerkracht staan centraal in onze benadering.

Proces

Wij willen als gemeente graag weten wat er speelt in onze buurten, wijken en dorpen. Ook willen wij de wensen, behoeften en ideeën van onze inwoners en ondernemers kennen ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid in hun leef- en woonomgeving. Daarom zijn wij als gemeente in mei 2018 een traject met veel inbreng van inwoners en ondernemers gestart, om te komen tot een inventarisatie van de bestaande wensen, behoeften en ideeën. Het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' is gemaakt én gedragen door inwoners en ondernemers uit de gemeente Edam-Volendam.

Hiermee kunnen we de komende jaren samen aan de slag om de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente nog beter te maken. Als gemeente, maar ook als betrokken instanties en als inwoners. Een leefbare en veilige leefomgeving creëer je namelijk niet alleen; dat doe je samen. Zo zorgen wij dat we één van de veiligste gemeenten van Noord-Holland blijven.

Doelstelling

Wij beschikken, met het vaststellen van het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022', over een breed gedragen inventarisatie van leefbaarheids- en veiligheidsaspecten die leven onder de inwoners en ondernemers van onze buurten, wijken en dorpen. Dit ten behoeve van een jaarlijks vast te stellen 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid' dat ingaat op de leefbaarheid en veiligheid in de woon- en leefomgeving. Op basis van 'het verhaal van de wijk' focussen wij ons op de toekomstbeelden van onze inwoners, welke wij in dit document vangen om een heldere koers en prioritering te verwoorden voor de lange termijn. Een koers die gebaseerd is op het verhaal van de leefomgeving, onderlinge verbondenheid en veerkracht. Niet op onveiligheid en angst.

Een nieuwe aanpak: via verkenners naar het verhaal van de wijk

In het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' staat 'het verhaal van de wijk' centraal. Wij hebben de gemeente opgedeeld in zes gebieden om recht te kunnen doen aan de unieke kenmerken van onze buurten, wijken en dorpen: (1) de Oude Kom van Volendam, (2) de Blokrouw, (3) de Broeckrouw & het Middengebied, (4) de Oude Kom van Edam, (5) Edam en (6) de Zeevang & de Purmer.

In elk gebied hebben zogenaamde **verkenners** het onderlinge gesprek met hun mede-inwoners op gang gebracht over leefbaarheid en veiligheid. Deze verkenners wonen zelf in de wijk en kennen daarom de wijk en hun inwoners goed. Daarnaast zijn zij vaak actief in het ondernemings- en verenigingsleven. Na twee startavonden om hen te informeren, zijn de verkenners op pad gegaan om hun burens en klanten te spreken over een breed scala aan onderwerpen.

Alhoewel wij de onderlinge gespreksvoering vooraf gestructureerd hebben, is er bewust voor gekozen om geen beperkingen op te leggen qua in te brengen gespreksonderwerpen of thematiek. De belevingswereld van onze inwoners en ondernemers staat centraal. Het stond een ieder vrij om in te brengen wat volgens diegene relevant was ten aanzien van de leefbaarheid en veiligheid in zijn of haar buurt, wijk of dorp. Op deze wijze hebben wij getracht om recht te doen aan de belevingswereld van onze inwoners.

Figuur 1: de zes gebieden

De open gespreksvoering is gestructureerd op basis van een viertal aspecten:

1. *Het verhaal van de wijk*: wat is mooi aan onze wijk, wat is typisch voor onze wijk en wat maakt dat je hier thuis voelt?
2. *Leefbaarheid*: hoe is het leven in onze wijk? Hoe sociaal verbonden zijn buurtbewoners? Hoe zijn de voorzieningen?
3. *Veiligheid*: wat speelt er qua veiligheid in deze wijk? Bijvoorbeeld omtrent verkeersveiligheid, woonveiligheid (inbraak) en veiligheid in relatie tot de jeugd (rondom scholen, alsmede alcohol en drugsgebruik)?
4. *De toekomst van de wijk*: wat wil je dat er de komende jaren gebeurt? Hoe zie je onze wijk graag ontwikkelen?

Figuur 2: het ophaalformat

Ook vroegen zij hun buurtbewoners zélf weer in gesprek te gaan met anderen over deze vier onderwerpen. Alle opgehaalde informatie legden zij vast op formulieren (zie voor een voorbeeld figuur 2). Die vormde de basis voor de **'gebiedsavond'** die per gebied georganiseerd werd. Verkenner en geïnteresseerden kwamen hier samen om de opgehaalde verhalen met elkaar te delen en die te bundelen tot 'het verhaal van de wijk'. De resultaten zijn per gebied zowel visueel opgetekend als opgeschreven en vormen een prachtig overzicht van de karakteristieken, uitdagingen en toekomstbeelden die onze gemeente rijk is¹.

Van verhalen naar concrete wensen

Om tot een concreet actieprogramma te komen vond op 31 oktober 2018 de **'Gezamenlijke Gebiedsdialoog'** plaats. Verkenner, andere betrokken inwoners, geïnteresseerden, ambtenaren, burgemeester Sievers en wethouder Runderkamp waren hierbij aanwezig. Het doel was samen concrete wensen te bedenken die inwoners en verenigingen enerzijds en de gemeente en haar partners anderzijds kunnen oppakken om de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente te versterken. Aan het eind van de avond waren de volgende resultaten geboekt:

1. Thematische (en geprioriteerde) wensen per gebied, waarbij onderscheid is gemaakt tussen wensen die de gemeenschappen kunnen oppakken, wensen die de gemeente en haar partners kunnen oppakken of die in samenwerking kunnen worden vormgegeven.
2. Zes wensen op gemeentelijk niveau waar inwoners en gemeente zich samen hard voor kunnen maken.

De resultaten vormen gezamenlijk de input voor een concreet te formuleren 'Actieprogramma Integrale Veiligheid'; door én voor onze inwoners en ondernemers.

De Gezamenlijke Gebiedsdialoog als sluitstuk én begin

De Gezamenlijke Gebiedsdialoog, met dit document als resultaat, vormt het sluitstuk van een vernieuwend proces om onze plannen ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid vorm te geven op basis van gesprekken met inwoners en ondernemers. Een werkwijze waar wij als gemeente volledig achter staan, maar ook één die wij nog verder willen ontwikkelen. Door lessen uit de afgelopen

¹ De gebiedsavonden hebben plaatsgevonden op 25 juli (Oude Kom van Volendam), 14 augustus (Blokrouw), 15 augustus (Zeevang & de Purmer), 8 oktober (Edam), 9 oktober (Broeckrouw & het Middengebied) en 10 oktober (Oude Kom van Edam).

maanden in de toekomst toe te passen, denken wij in het vervolg nog meer uit deze werkwijze te kunnen halen.

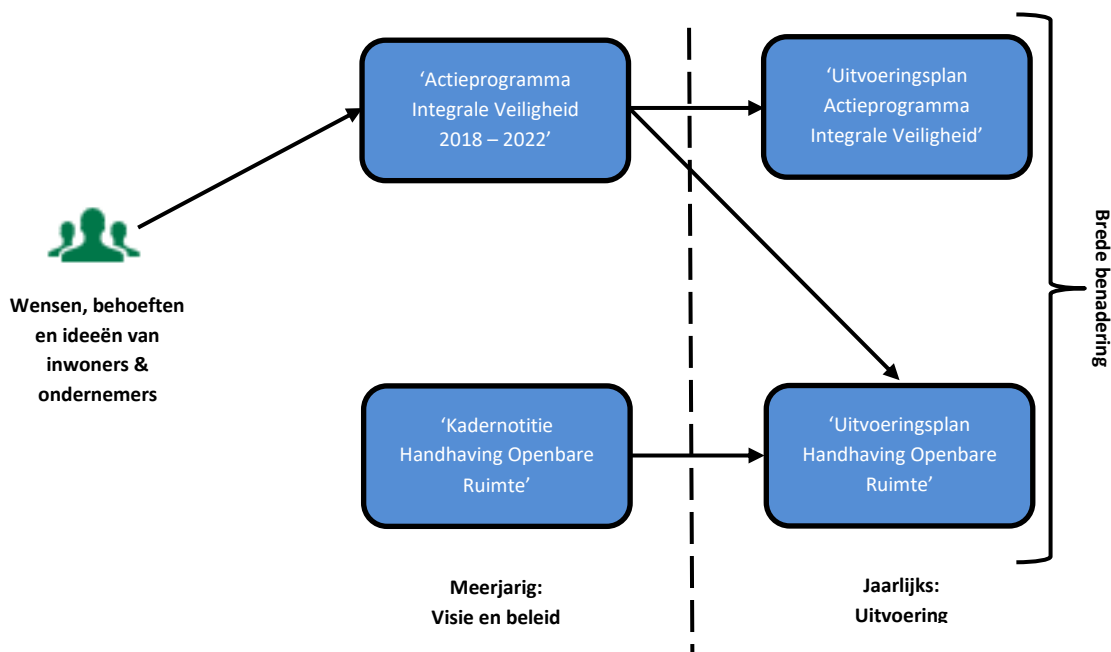
De Gezamenlijke Gebiedsdialog is daarmee niet alleen een sluitstuk, maar juist ook een nieuw begin. Namelijk van een terugkerend proces waarin we onze inwoners en ondernemers willen blijven betrekken bij het, waar mogelijk, realiseren van de wensen die zij voor de gemeente als geheel én voor de eigen leef- en woonomgeving hebben geformuleerd. Maar ook door samen te blijven reflecteren op wat nodig is om onze gemeente nog leefbaarder en veiliger te maken.

De opmaat naar een concreet actieprogramma

Het voorliggend 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' is een brede inventarisatie van leefbaarheids- en veiligheidsaspecten die ons in staat stelt om een breed gedragen koers en prioritering te verwoorden voor de lange termijn. Het dient als een meerjarig fundament. De geïnterviewde prioriteiten vanuit de buurten, wijken en dorpen worden telkens afgewogen en geconcretiseerd in het jaarlijks te formuleren 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid'.

Het 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid' is een concreet actieprogramma dat jaarlijks op- en vastgesteld wordt in samenwerking met de betrokken inwoners en ondernemers. Het geeft op jaarlijkse basis aan welke geïnterviewde wensen, behoeften en ideeën gerealiseerd kunnen worden, zowel op gemeentelijk niveau als op buurt-, wijk- of dorpsniveau. Het is daarmee een breed gedragen en concreet uitvoeringsplan dat heldere doelen stelt om gezamenlijk te werken aan een leefbare en veilige woon- en leefomgeving. Het is tevens een middel om de beleidsvorming gezamenlijk te evalueren en de doelen voortdurend bij te stellen.

Deze inventarisatie zal ook gebruikt worden voor het 'Uitvoeringsplan Handhaving Openbare Ruimte' om waar mogelijk vanuit repressief oogpunt concreet invulling te geven aan de geïnterviewde leefbaarheids- en veiligheidsaspecten uit onze buurten, wijken en dorpen. Hierdoor ontstaat een directe koppeling tussen beide beleidsvormingstrajecten, wat ten goede komt aan de gewenste brede benadering van het leefbaarheids- en veiligheidsdomein.

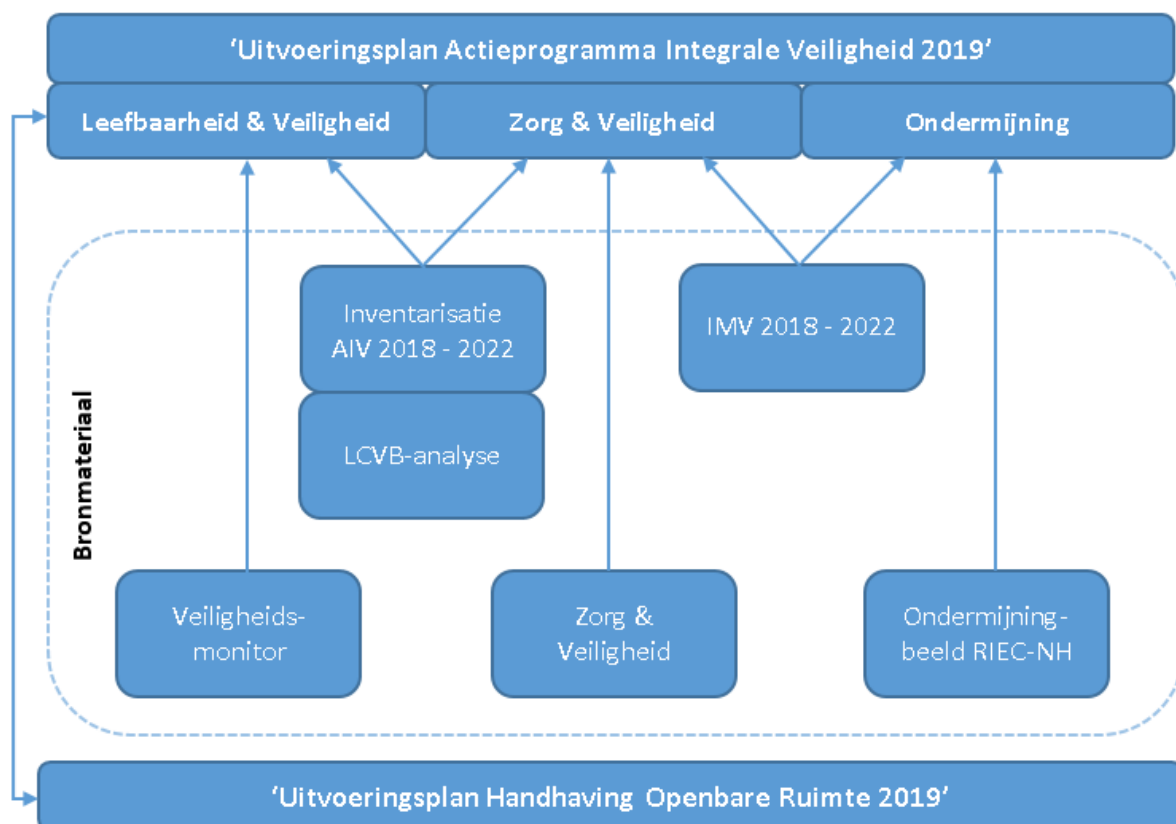
Figuur 3: samenhang 'Actieprogramma Integrale Veiligheid en 'Handhaving Openbare Ruimte'

‘Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid’

Het ‘Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022’ dient beschouwd te worden als een resultaat van stil zijn en luisteren, niet discussiëren en afwegen. Het is geen directe vertaling naar actiepunten, maar het dient als stevig fundament om te komen tot een breed gedragen ‘Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid’.

De breed geïnventariseerde opbrengsten worden gebruikt ter formulering van een jaarlijks ‘Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid’. Echter, de inventarisatie heeft ook geresulteerd in opbrengsten die geen directe relatie onderhouden met het leefbaarheids- en veiligheidsdomein. Deze opbrengsten worden actief gedeeld met de verantwoordelijken van de desbetreffende thema’s waartoe ze behoren. Op deze wijze kan ten aanzien van elk thema bepaald worden of, en zo ja, op welke wijze de opbrengsten verder worden uitgewerkt.

De opbrengsten die wel een directe relatie hebben met het leefbaarheids- en veiligheidsdomein worden gebruikt ter formulering van een jaarlijks ‘Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid’. Hierin benoemen wij op jaarlijkse basis concrete actiepunten ten aanzien van het leefbaarheids- en veiligheidsdomein. Het stellen van de jaarlijkse prioriteit zal niet enkel geschieden op basis van de geïnventariseerde aandachtspunten, maar baseert zich onder andere ook op de prioriteiten uit het (1) ‘Integraal Meerjarig Veiligheidsbeleid 2018 – 2022’ (IMV), (2) de ‘Ondermijningsbeelden’ vanuit het RIEC, (3) trends en ontwikkelingen uit de LCVB²-analyses en (4) de toekomstige ontwikkelingen in het Zorg- en Veiligheidsdomein.

Figuur 4: weergaven van de onderdelen in het jaarlijks ‘Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid’

² LCVB is een afkorting voor Lokaal Criminaliteits- en Veiligheidsbeeld. Deze analyse wordt door de politie opgesteld ten behoeve van interne analyses van trends en ontwikkelingen.

Cyclisch proces

De geïnventariseerde aandachtspunten uit het 'Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022' vormt een meerjarig fundament voor het jaarlijks formuleren van een breed gedragen en concreet 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid'. Dit is een cyclisch proces, dat als volgt vormgegeven zal worden:

- November: vaststellen budgetten
- December: formuleren 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid'
- Januari: vaststellen 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid' door B & W.
- November: evaluatie van het 'Uitvoeringsplan Actieprogramma Integrale Veiligheid'.

Wij willen dit een jaarlijks terugkerend proces laten zijn. Niet alleen, maar samen met onze betrokken inwoners en ondernemers. Op deze wijze is het mogelijk om continu te blijven bijsturen. En nog veel belangrijker; om continu in contact te blijven met elkaar en gezamenlijk te werken aan leefbare en veilige buurten, wijken en dorpen.

Relatie met overige beleidsvorming

Deze inventarisatie is nadrukkelijk geen vervanging van vastgesteld beleid en regelgeving. Belangrijke documenten die van toepassing zijn op ontwikkelingen in dit gebied zijn onder andere:

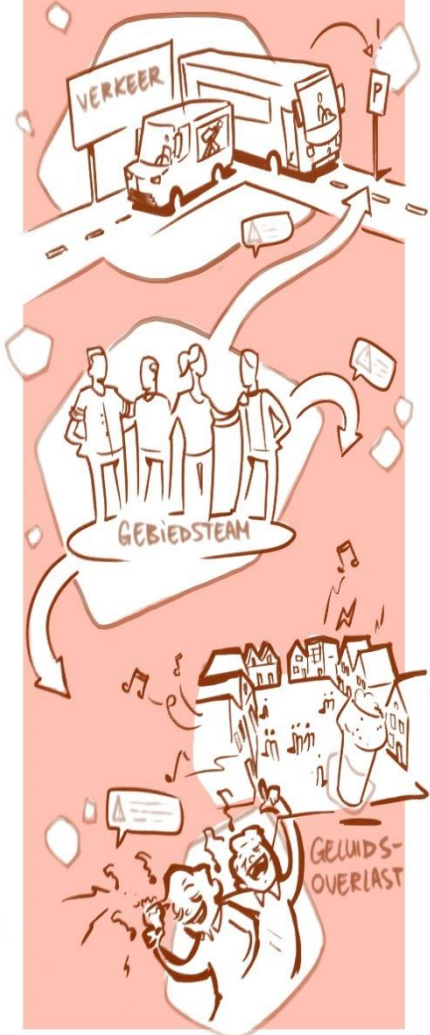
- Kadernotitie Handhaving Openbare Ruimte
- Verkeersplan Edam-Volendam 2018
- Visie en Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)
- Omgevingswet en –visie
- Openbare Verlichtingsplan
- Programma LEF
- Nota Jeugd 2018
- Sportnota
- Woonvisie 2017 – 2021
- Woonzorgvisie 2018 – 2022
- Duurzaamheidsagenda 2018 – 2022
- Convenant dorpsraden
- Groenbeleid (in ontwikkeling)
- Communicatievisie (in ontwikkeling)

Alsof de tijd hier stil heeft gestaan,
sociale cohesie, trekpleister.

"De kom van toen is te klein
voor de kom van nu."

DE OUDE KOM VOLEDAM

Groen en agrarisch met lintbebouwing,
sterk verenigingsleven.

"Een gebied met 8 verschillende karakters."

ZEEVANG & DE PURMER

Saamhorigheid op buurtniveau, veel
voorzieningen en bouwbusjes

"Jaartlagen qua bouw en bewoners."

BLOKGOUW

STARTERSWONINGEN GOED VERDELEN

COMMUNICATIE/CONCREET

GEBIEDSREGISSEURS

mma Integrale Veiligheid

Veel contact onderling, initiatiefrijk, buurtapp.

"Samen opgroeien in en met de wijk"

BROECKGOUW & MIDDENGEBIED

Grote liefde voor kunst & cultuur, verenigingsleven, historisch

"Niks is echt erg in Edam."

DE OUDE KOM EDAM

Gastvrij, divers, saamhorigheid op buurtniveau.

"Tevreden in groepen langs elkaar heen leven."

EDAM

VERKEER (DOORSTROOM) ONDERZOEKEN & AANPAKKEN

MAAK GEBRUIK VAN- & INVESTEEER IN

BUURTVERENIGINGEN

COMMUNICATIE TUSSEN GROEPEN BEVORDEREN

HET GESPREK Blijven VOEREN

De Oude Kom van Volendam

<p>Alsof de tijd hier stil heeft gestaan, sociale cohesie, trekpleister.</p> <p>"De kom van toen is te klein voor de kom van nu."</p> <p>DE OUDE KOM VOLENDAM</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aandacht voor uitgaansproblematiek: gedrag vernieling en geluid <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Samen</i>: het vormen van gebiedsteams van bewoners, ondernemers, horeca-uitbaters, boa's en overige ambtenaren. b. <i>Gemeente en politie</i>: zichtbare politie en handhaving (m.b.v. camera's). 2. Aandacht voor verkeer en doorstroom: ruimteproblematiek <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: onderzoek mogelijkheden inperken vrachtverkeer in b. <i>Gemeente</i>: Overweeg extra acties op verkeer 3. Aandacht voor handhaving gemaakte afspraken ten aanzien van toerisme <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Samen</i>: het maken van afspraken over plekken waar toeristen kunnen in- en uitstappen, met hoeveel en op welk tempo de toeristen door de buurt heen trekken/geleid worden. b. <i>Gemeente</i>: faciliteren en handhaven van de gemaakte afspraken. 4. Aandacht voor begaanbare stoepen voor ouderen en mensen met kinderwagens <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: onderzoek ongelijke en gevaarlijke wegen/stoepen, verbeter het wegbeheer waar mogelijk. 5. Aandacht voor het stimuleren van duurzaam toerisme <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: maak plannen voor duurzaam (kwaliteits)toerisme in de toekomst.
---	---

Tabel 1: inventarisatie van prioriteiten in de Oude Kom van Volendam

Zeevang & de Purmer

<p>Groen en agrarisch met lintbebouwing, sterk verenigingsleven.</p> <p>"Een gebied met 8 verschillende karakters."</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aandacht voor verkeerssnelheid en verkeersveiligheid <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar aan op snelheid, maak dit een thema in de dorpsraad, betrek scholen, ouders & kinderen hierbij b. <i>Gemeenschap</i>: waardeer goed gedrag positief c. <i>Politie</i>: zorg voor snelheidshandhaving (bijv. d.m.v. flitspaal) d. <i>Gemeente</i>: aandacht voor verlichting, vooral bij fietspaden. Bijvoorbeeld door een verlichtingsplan. 2. Aandacht voor het creëren van aantrekkelijke en betaalbare nieuwbouw voor starters (en senioren), dit om een diverse bevolkingssamenstelling te bevorderen <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: ontwerp visie op diverse woningbouw en (behoud van) voorzieningen, zoals dorpscholen, pinautomaat en winkels b. <i>Gemeente</i>: ontwikkel beleid richting de woningontwikkelaars 3. Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid bij de (kruising van de) N247 <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: draag zichtbare kleding en heb fietsverlichting b. <i>Gemeenschap</i>: maak melding van onveilige plekken c. <i>Gemeente</i>: maai en snoei de begroeiing, vooral bij de kruising (begroeiing belemmert zicht) d. <i>Gemeente</i>: investeer in contact met Provincie Noord-Holland en spreek die aan op handhaving e. <i>Gemeente</i>: overweeg plaatsing van een verkeersspiegel op Westerweg bij de T-splitsing Warder 4. Aandacht voor het stimuleren van de (sociale) voorzieningen en jongere vrijwilligers <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: heb aandacht voor duurzaam vrijwilligersaanbod b. <i>Gemeenschap</i>: enthousiasmeer en werf nieuwe (jongere) vrijwilligers c. <i>Gemeente</i>: verleen ondersteuning bij de dorpshuizen d. <i>Gemeente</i>: faciliteer en ondersteun vrijwilligersinzet en –aanbod (vrijwilligerssteunpunt) 5. Heb zorg voor elkaar en zorg voor voldoende zorg <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: wees goede buren en houd elkaar in de gaten b. <i>Gemeente</i>: verhelder het zorgbeleid en wat aanspreekpunten zijn voor zorgbehoevenden 6. Aandacht voor de groenvoorziening <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Samen</i>: het beter en vaker maaien van het groen 7. Aandacht voor speelgelegenheden en natuurspeeltuinen <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: update speeltuinen, o.a. natuurspeeltuin Beets. 8. Aandacht ter voorkoming woninginbraken
--	--

Tabel 2: inventarisatie van prioriteiten in de Zeevang & de Purmer

De Blokrouw

<p>Saamhorigheid op buurtniveau, veel voorzieningen en bouwbusjes</p> <p>"Jaarlagen qua bouw en bewoners."</p> <p>BlokGOUW</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aandacht voor de 'racebaan', rond de Blokrouw wordt te hard en asociaal gereden. <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: tracht de scholen te betrekken om ouders te bereiken (het gaat voor een deel om deze groep in verband met asociaal parkeren) b. <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar aan c. <i>Gemeente</i>: overweeg de weg op gepaste wijze aan te passen d. <i>Politie</i>: inzet (mobiele) snelheidscontroles 2. Aandacht voor het aanpassen van obstakels die fietsverkeer hinderen en aan naar het afremmen van autoverkeer. <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar aan om verkeersdiscipline te vergroten. b. <i>Gemeente</i>: overweeg de huidige obstakels aan te passen of te verwijderen, zoals bij de Leendert Spaanderlaan. 3. Aandacht voor handhaving op parkeren. Bouwbusjes niet meer voor de deur van bewoners. <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar aan op fout parkeren b. <i>Gemeente</i>: overweeg het creëren van gezamenlijke (en bewaakte?) parkeerplaatsen voor busjes 4. Aandacht voor onderhoud van de openbare ruimte (inclusief functiegebieden zoals hondenuitlaatplekken) <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: blijf bijdragen door te snoeien of zelf tuintjes en perkjes aan te passen b. <i>Gemeente</i>: laat groenvoorziening vaker langskomen, zeker in de zomerperiode i.v.m. hoog onkruid c. <i>Gemeente</i>: geef helder aan waar hondenuitlaatgebieden zijn 5. Overweeg plaatsing van voldoende afvalcontainers in heel de gemeente <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: plaats deze, eventueel slimme containers die aangeven als ze vol zitten 6. Aandacht voor aanwezigheid 'vage clubjes', inclusief verkoop van alcohol en drugs in nabijheid van het ziekenhuis en basisscholen. <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: overweeg de nadrukkelijke inzet van handhaving op deze locaties b. <i>Politie</i>: inzet (verhulde) politiecapaciteit op vermoedens van alcohol- en drugsverkoop.
--	--

Tabel 3: inventarisatie van prioriteiten in de Blokrouw

De Broeckgouw & het Middengebied

<p>Veel contact onderling, initiatiefrijk, buurtapp.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Aandacht voor de verbetering van de verkeersontsluiting <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeente</i>: onderzoek (en objectiever) verkeersstromen en benoem mogelijkheden om deze te optimaliseren.
<p>"Samen opgroeien in en met de wijk"</p>	<ol style="list-style-type: none"> Aandacht ter voorkoming parkeerpieken bij het zwembad <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: maak melding bij de gemeente bij overlast <i>Gemeenschap</i>: organiseer in samenspraak met gemeente een gesprek tussen inwoners, zwembad en de Vomar om alternatieven te zoeken (Vomar-parkeerplaats?) <i>Gemeenschap</i>: neem initiatief tot aanbrengen bewegwijzering <i>Gemeente</i>: handhaaf op fout geparkeerde auto's
	<ol style="list-style-type: none"> Aandacht voor het verminderen van overlast van de bouw, bouwverkeer en groeipijnen <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar en aannemers aan bij overlast <i>Gemeente</i>: handhaaf op juiste uitvoering van werkzaamheden
	<ol style="list-style-type: none"> Aandacht voor goed telefoonbereik <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: klaag op gecoördineerde wijze bij providers Aandacht voor voldoende afval- en papiercontainers <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: doe zakken in containers en blijf elkaar aanspreken <i>Gemeente</i>: overweeg plaatsing meer papiercontainers <i>Gemeente</i>: maak de containers 'slim': vol? De container signaleert.
	<ol style="list-style-type: none"> Aandacht voor stimuleren duurzaamheid in de wijk <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: draag zelf en met burens bewust bij aan duurzame initiatieven <i>Gemeente</i>: stimuleer met regelingen / aanbiedingen waar mogelijk <i>Gemeente</i>: maak inwoners bewust van het belang, voorlichting Aandacht voor het ontwikkelen van het Galgenveld <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: denk mee en doe mee in het maken van plannen <i>Gemeente</i>: knap het op met inspraak van burgers Evalueer de VVE-constructie in de Broeckgouw <ol style="list-style-type: none"> <i>Samen</i>: evaluatie van constructie met actieve betrokkenheid/ondersteuning vanuit gemeente Voorkom overlast van 'zitjes' <ol style="list-style-type: none"> <i>Gemeenschap</i>: spreek elkaar aan bij overlast <i>Gemeente</i>: zet preventief in op 'zitjes'

Tabel 4: inventarisatie van prioriteiten in de Broeckgouw & het Middengebied

Oude Kom van Edam

<p>Grote liefde voor kunst & cultuur, verenigingsleven, historisch</p>	<p>1. Aandacht voor de gebiedsontwikkeling Korsnäs/Hoogstraat</p>
<p>"Niks is echt erg in Edam."</p>	<p>a. <i>Gemeenschap</i>: blijf betrokken bij inspraak en via verenigingen b. <i>Gemeenschap</i>: denk mee over de ontwikkeling en komen met creatieve ideeën c. <i>Gemeente</i>: voer regie op ontwikkeling en zorg voor snelheid en concrete acties d. <i>Gemeente</i>: zorg voor duidelijke en snelle communicatie</p>
<p>DE OUDE KOM EDAM</p>	<p>2. Aandacht voor behoud middenstand en voorzieningen</p>
	<p>a. <i>Gemeenschap</i>: stimuleer onderling bewustzijn b. <i>Gemeenschap</i>: onderzoek rol ondernemingsvereniging c. <i>Gemeente</i>: geef sturing aan waar behoefte ligt, faciliteer een overkoepelende blik d. <i>Gemeente</i>: overweeg inschakelen experts in ten aanzien van gebiedsontwikkeling in oude kernen</p>
	<p>3. Stimuleer diversiteit van sociale samenstelling en type woningen – geen tijdelijke bewoners en investeerders</p>
	<p>a. <i>Gemeenschap</i>: richt winkels niet op toeristen maar op bewoners (in gesprek met ondernemersverenigingen) b. <i>Gemeente</i>: blijf voorzieningen zoals scholen stimuleren c. <i>Gemeente</i>: stimuleer diverse/sociale woningbouw d. <i>Gemeente</i>: onderzoek invoering woningplicht in om tijdelijke bewoners tegen te gaan</p> <p>4. Aandacht voor behoud en onderhoud van het groen, behoud van bomen en herplanting</p> <p>a. <i>Gemeenschap</i>: organiseer actie vanuit dorpsraden: stel snel vragen bij kapplannen b. <i>Gemeente</i>: overweeg behoud bomen en focus op herplanting van bomen c. <i>Gemeente</i>: informeer bewoners beter over de bomenkap en de redenen waarom herplanting soms niet mogelijk is</p>
	<p>5. Aandacht voor verminderen verkeersdruk en parkeerverlast</p>
	<p>a. <i>Gemeenschap</i>: voer het gesprek (dorpsraden) over alternatieve vervoersmiddelen b. <i>Gemeente</i>: start met pilots, suggesties: i. Creëer parkeerterrein (vb. Transferium) ii. Maak de Oude Kom een blauwe zone iii. Verleen één vergunning per huishouden iv. Creëer meer parkeerplekken voor fietsers v. Maak autoloze/luwe weekenden bij evenementen</p>
	<p>6. Aandacht voor de bestrating en bebording</p>
	<p>a. <i>Gemeenschap</i>: onderhoud eigen stoepen b. <i>Gemeente</i>: geef duidelijk aan wat voor voetganger en voor auto's is c. <i>Gemeente</i>: gebruik minder verkeersborden d. <i>Gemeente</i>: overweeg instellen eenrichtingsverkeer voor de Voorhaven en Nieuwehaven</p>

Tabel 5: inventarisatie van prioriteiten in de Oude Kom van Edam

Edam

<p>Gastvrij, divers, saamhorigheid op buurtniveau. "Tevreden in groepen langs elkaar heen leven."</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aandacht verbetering van verkeer en de handhaving daarvan <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: overweeg verkeerssituaties professioneel te analyseren en win hierop advies in, zoals: <ol style="list-style-type: none"> i. Onveilig oversteken en onveilige rotondes ii. (Voorrangs)kruisingen en splitsingen iii. Verkeerslicht bij Langemeer iv. Gevaarlijke situatie bij de Deen b. <i>Politie</i>: controleer (o.a. met flitsers) op hardrijden, door rood rijden en ontbrekend licht c. <i>Gemeente</i>: herstel de Pieter Claesstraat naar de oude situatie 2. Stimuleer contact tussen jong en oud <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: faciliteer een ontmoetingsplek voor jongeren (brainstorm met jongeren, jongerenwerkers, CBW en de organisatie van de Singel over activiteiten en momenten voor jongeren om daar actief te zijn, zoals met vrijwilligerswerk of organisatie bewonersactiviteiten / onderzoek mogelijkheden, zoals bibliotheek) b. <i>Gemeente</i>: houd jongerenwerkers actief in de wijk c. <i>Gemeente</i>: bied ondersteuning 3. Onderhoud communicatie vanuit en met de gemeente <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: denk mee en praat mee over geschikte invulling en bestemming in de wijk (bijv. bij herinrichting van de Piramide) b. <i>Gemeente</i>: communiceer o.a. bij herontwikkeling met/naar de buurt 4. Aandacht ter voorkoming opstapeling van afval <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: let op waar je vuilniszakken plaatst, niet los! b. <i>Gemeente</i>: overweeg afvalsysteem met ondergrondse container 5. Aandacht voor onderhoud van het groen <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeenschap</i>: help elkaar met het groenonderhoud b. <i>Gemeente</i>: overweeg vaker en aangekondigd groenonderhoud 6. Behoud voorzieningen <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Gemeente</i>: inzet voor terugplaatsing van de pinautomaat
--	---

Tabel 6: inventarisatie van prioriteiten in Edam

Inventarisatie in de zes gebieden

Elk van de zes gebieden heeft zijn eigen kenmerken en karakteristieken, zijn eigen verhaal. Overkoepelend zijn inwoners van Edam-Volendam positief en tevreden met hun woonomgeving en hebben zij een hoge mate van woongeluk. Vaak wordt de wens uitgesproken 'hier zo lang mogelijk te willen blijven wonen'. Ook qua veiligheid zit het goed. Zowel gevoelsmatig als cijfermatig hebben wij een veilige gemeente. Dat behouden we graag!

Hieronder vindt u op basis van de inventarisatie een overzicht van waar onze inwoners en ondernemers mee zitten en waar ze van dromen.

Waar onze inwoners en ondernemers mee zitten

- **Verkeersproblematiek** wordt in alle wijken in sterke mate genoemd. Vaak voorkomende irritaties zijn hardrijders, te weinig parkeerplekken, veel zoekend verkeer en te weinig handhaving op snelheid en parkeren.
- **Groen** is ook een thema dat in alle wijken terugkomt. Met name: onvoldoende onderhoud, belang van het behoud van bomen, betere communicatie over groenbeheer.
- **Afvaloverlast** wordt vooral aangehaald in de Blokrouw, Edam, de Broeckrouw en het Middengebied. Er zijn te weinig containers of deze worden te weinig leeggemaakt.
- **Voorzieningen** die verdwijnen of niet aansluiten bij de leeftijd van bewoners zijn zorgen uit Edam, de Oude Kom van Volendam en van Edam, Zeevang en de Purmer.

Waar onze inwoners en ondernemers van dromen

- Behoud van het **mooie, kenmerkende karakter** van de wijk (en het verenigingsleven) in de Oude Kom van Edam en van Volendam, de Zeevang en de Purmer.
- Behoud of terughalen van **voorzieningen** (pinautomaat, cafés, de lokale middenstand in Edam, Zeevang en de Purmer en de Oude Kom van Edam.
- Behoud van de **sociale cohesie** in de wijk en op buurtniveau in de Broeckrouwen het Middengebied, de Oude Kom van Volendam, Edam en de Blokrouw.
- **Handhaving** met focus op dagelijkse zaken (parkeren, hondenpoep, snelheid), niet op evenementen is een toekomstdroom in vrijwel alle wijken.
- Voldoende **divers woningaanbod** dat aansluit bij de demografische vraag wordt genoemd in Zeevang en de Purmer, Edam en de Oude Kom van Edam.
- **Proactieve en toegankelijke houding** van de gemeente naar de gemeenschap is de wens van de Broeckrouw en het Middengebied, Edam, Zeevang en de Purmer en de Blokrouw.

Karakteristieken van de wijken

Oude Kom van Volendam

Alsof de tijd hier heeft stilgestaan, sociale cohesie, trekpleister
"De Kom van toen is te klein voor de Kom van nu"

Zeevang & de Purmer

Groen en agrarisch met lintbebouwing, sterk verenigingsleven
"1 gebied met 8 verschillende karakters"

Blokrouw

Samenhangend buurtniveau, veel voorzieningen, bouwbusjes
"Jaarlagen qua bouw én bewoners"

Edam

Gastvrij, divers, samenhangend op buurtniveau
"Tevreden in groepen langs elkaar heen leven"

Broeckrouw & Middengebied

Veel contact onderling, initiatiefrijk, op de hoogte (buurtapp)
"Samen opgroeien in en met de wijk"

Oude Kom van Edam

Grote liefde voor kunst en cultuur, verenigingsleven, historisch
"Niks is écht erg in Edam!"

Inventarisatie op gezamenlijk niveau

De inwoners en ondernemers noemen de volgende zes gemeentebrede aandachtspunten op om de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente te versterken. Leefbaarheid en veiligheid zijn hierbij als brede begrippen toegepast.

1. **Communiceer als gemeente concrete woorden én concrete daden**

Doorpakken is van belang. Er is behoefte aan duidelijke informatie over wat de gemeente gaat doen of heeft gedaan. En aan concrete acties. Ook als er iets níet wordt opgepakt, willen bewoners dat graag weten. En dan ook 'waarom niet'. De gemeente laat zien wat zij doet en gebruikt bijvoorbeeld de website om per gebied acties bij te houden. Elk jaar reflecteert de gemeente samen met bewoners wat per gebied gerealiseerd is en wat nog nodig is. Het jaarlijkse actieprogramma is hiervoor een concrete stap. Tegelijkertijd is tijdige communicatie van plannen en acties vanuit de gemeente ook zeer van belang.

2. **Investeer in onderlinge verbintenis tussen gemeente en gemeenschap**

De gemeente kan meer gebruik maken van de ideeën, creativiteit, betrokkenheid en slagkracht van inwoners. Daarom moeten er goede manieren zijn om inwoners te bereiken. Maak bijvoorbeeld gebruik van en investeer in de verenigingen en dorpsraden. Inventariseer en gebruik buurtapps om bewoners aan te spreken. En blijf het gesprek, zoals tijdens de Gezamenlijke Gebiedsdialoog, met elkaar voeren.

3. **Stimuleer verbondenheid tussen verschillende groepen, vooral tussen jong en oud**

Contact tussen jong en oud is een structureel aandachtspunt. Jongerenwerkers vervullen hierin een belangrijke schakelfunctie. Zij kunnen jongeren bereiken. Zelf kunnen inwoners bewust en actiever participeren in activiteiten die de verbintenis tussen jong en oud bevorderen, terwijl de gemeente dit kan faciliteren.

4. **De introductie van 'gebiedsregisseurs' door bewoners**

Een gebiedsregisseur is een betrokken inwoner, die weet wat er speelt en op verschillende thema's met betrokkenen in gesprek kan gaan. De regisseur wordt aangesteld door en namens de bewoners en heeft een signalerende functie richting de gemeente. De buurtregisseur kan naargelang het thema een 'specialist' van de gemeente uitnodigen in de wijk. Dit met als doel samen het gesprek aan te gaan en eventueel gerichte acties op te zetten. De gemeente kan met dit nieuwe bewonersinitiatief eerst in één gebied experimenteren, voordat het gemeentebreed wordt uitgerold. Wanneer er in meerdere gebieden gebiedsregisseurs actief zijn, is het van belang dat de regisseurs ook onderling afstemmen over de bestaande wensen en benodigde acties.

5. **Investeer in een divers woningaanbod en voorzieningen, zowel voor jong als voor oud**

Er leven in veel gebieden zorgen over de toekomstige leefbaarheid van het gebied als het gaat over het hebben van een gezonde bevolkingssamenstelling. Dit is nodig om voorzieningen, zoals (dorps)scholen, open te houden, dit houdt de leefbaarheid op peil en borgt ook toekomstige leefbaarheid. Een divers woningaanbod kan bijdragen aan een gezonde bevolkingssamenstelling. Dit waarborgt namelijk doorstroom voor starters, sociale huurders, kopers en ouderen. Slim bouwen en ontwikkelen betekent een gezonde wijk, met voldoende en diverse voorzieningen.

6. **Onderzoek de verkeersdoorstroom en pak door op problemen.**

Verkeersproblemen zijn er in de gehele gemeente Edam-Volendam. In hun dagelijkse leven ondervinden inwoners en ondernemers veel last van zoekend verkeer, gebrek aan parkeerplaatsen door onder andere bouwbusen, snelheidsduivels, blokkerende toeristenbussen of vrachtverkeer en onhandige of ontbrekende bewegwijzering.

Bijlage 1 - Het verhaal van de Oude Kom van Volendam: “De Kom van toen is te klein voor de Kom van nu”.

De Oude Kom van Volendam met haar iconische dijk, smalle straten en karakteristieke huizen is een diverse en compacte wijk. De Oude Kom is een mix van oud en nieuw, zowel qua bouwstijl als qua bewoners. Het voorzieningenaanbod is er goed: scholen, winkels en horeca zijn op loop- en fietsafstand bereikbaar. In de Oude Kom wonen liefhebbers; voor veel bewoners is de wijk een zeer bewuste keuze. De sociale cohesie is er sterk. Bewoners kennen elkaar, houden rekening met elkaar en spreken elkaar aan indien nodig. De gemeenschap is hecht en heeft sterke normen. Bewoners voelen zich betrokken bij ‘hun’ Oude Kom. Ze zijn trots op het authentieke en gezellige karakter. Deze combinatie van karakteristieken is uniek in de gemeente.

In de loop der jaren hebben de bewoners de functies van de Oude Kom zien veranderen. Steeds meer toeristen en dagjesmensen komen van de charme genieten. Het uitgaansleven is geïntensiveerd. En er is meer bedrijvigheid en verkeersdruk door het toenemende aantal bezoekers en ondernemers. Dit terwijl de Oude Kom zelf niet veranderd is. Bij de oorspronkelijke bouw is met deze ontwikkelingen geen rekening gehouden. Die toenemende druk zet de sociale cohesie in sommige delen van de wijk onder druk, zoals zichtbaar wordt in irritaties rondom een gebrek aan parkeerplaatsen. In andere delen zorgt het juist voor meer samenhang onder de bewoners.

Leefbaarheid: “Ruimte is het toverwoord”

Bewoners van de Oude Kom wonen prettig in hun wijk. Ze zijn vooral erg blij met het voorzieningenniveau; voor 95% kunnen ze in de Oude Kom terecht. Ook is er groen waar mogelijk, al kan het onderhoud daarvan soms beter.

De verschillende functies van de Oude Kom lijken door de loop der jaren te zijn gaan schuren: naast woongebied is de wijk een toeristische trekpleister, uitgaansgebied en vestigingsplek voor bedrijven. De Oude Kom voelt te vol. Door die toenemend drukte staat de leefbaarheid in de wijk onder druk. Er is ruimtegebrek en er wordt soms overlast ervaren. De buitenruimte moet daarom beter worden benut. Bewuste (beleids)keuzes zijn daarvoor nodig; dit lijkt nu niet altijd het geval te zijn. Bewoners hebben het idee dat de bezoeker vaak aan het langste eind trekt - ten koste van henzelf. Hier moet een goede balans in worden gevonden.

Het ruimtegebrek wordt allereerst zichtbaar in het verkeer: Er zijn teveel bussen, auto's en fietsen en te weinig parkeerplekken en stallingsplaatsen voor fietsen. De grote verkeersaders die door de wijk lopen en het vele zoekende verkeer, dragen bij aan de verkeersdruk. De verkeersveiligheid voor voetgangers en fietsers in de smalle straten van de Oude Kom staat hiermee onder druk.

Ook vertaalt het ruimtegebrek zich in een beperkt aantal speelplaatsen en weinig verscheidenheid in speeltoestellen. De speelplaatsen zouden idealiter moeten meegroeien met verschillende leeftijden. Daarnaast is er sprake van overlast in sommige delen van de Oude Kom: toeristen lopen in grote groepen door de Oude Kom en het uitgaanspubliek zorgt dikwijls voor geluidsoverlast, baldadigheid en soms zelfs vernieling. Hierin verschillen de ervaringen van bewoners.

De uitdaging is het gebruik van de buitenruimte mee te laten bewegen met de veranderende samenleving zonder het authentieke karakter van de wijk uit het oog te verliezen. De Oude Kom moet meer hybride worden.

Veiligheid: “alles moet aan de ketting” vs. “de deur kan hier losgelaten worden”

In de Oude Kom vinden weinig inbraken en geen vandalisme plaats. Wel verschilt over dit laatste de beleving per deelgebied. In het Zuideinde “moet alles aan de ketting” – anders wordt het meegenomen -, terwijl in het Doolhof “de deur losgelaten kan worden”, hoewel er wel eens “irritante kwajongensstreken” worden uitgehaald. De bewoners noemen verder verkeer, verlichting en bestrating als aandachtspunten op het gebied van veiligheid.

Met name het verkeer zorgt voor onveilige situaties, vooral voor kinderen en ouderen: auto’s rijden veel en hard door de grote verkeersaders die de wijk kruisen. Ook rijdt er veel beroepsverkeer over de Julianaweg waar de grote bedrijven zitten; dit is lastig voor kinderen. De bewegwijzering is verder onduidelijk, waardoor bussen en vrachtwagens vaak verkeerd rijden. Die moeten dan weer acteruit de smalle straat uit; dit zorgt voor hinder.

Ook de verlichting kan op sommige plekken beter, bijvoorbeeld onder aan de Dijk. Doordat het een donkere plek is, trekt het activiteiten aan zoals drugs dealen.

Tot slot zijn de ongelijke bestrating en stoepen onhandig, vooral voor mensen die minder ter been zijn of met kinderwagens lopen. Dit geldt ook voor de onregelmatige trapopgangen naar de Dijk. Daar zijn geen plekken voor minder validen om de Dijk op te gaan.

Toekomstbeelden: “hier willen mensen heel graag blijven wonen”

De Oude Kom is een plek waar mensen erg graag komen, zowel bewoners als bezoekers. Het is belangrijk te zorgen dat dit zo blijft. Vooral als je bedenkt dat de komende jaren een grote groei in het toerisme wordt verwacht. Dit verhoogt de druk op de karakteristieke wijk.

Bewoners zien voor de toekomst verschillende mogelijkheden:

Allereerst door te leren van anderen. Kijk naar andere steden die een toeristische trekpleister zijn; hoe wordt daar met de ruimte en de bezoekers omgegaan? Ook kan worden ingezet op kwaliteitstoerisme om de stroom van bezoekers te controleren.

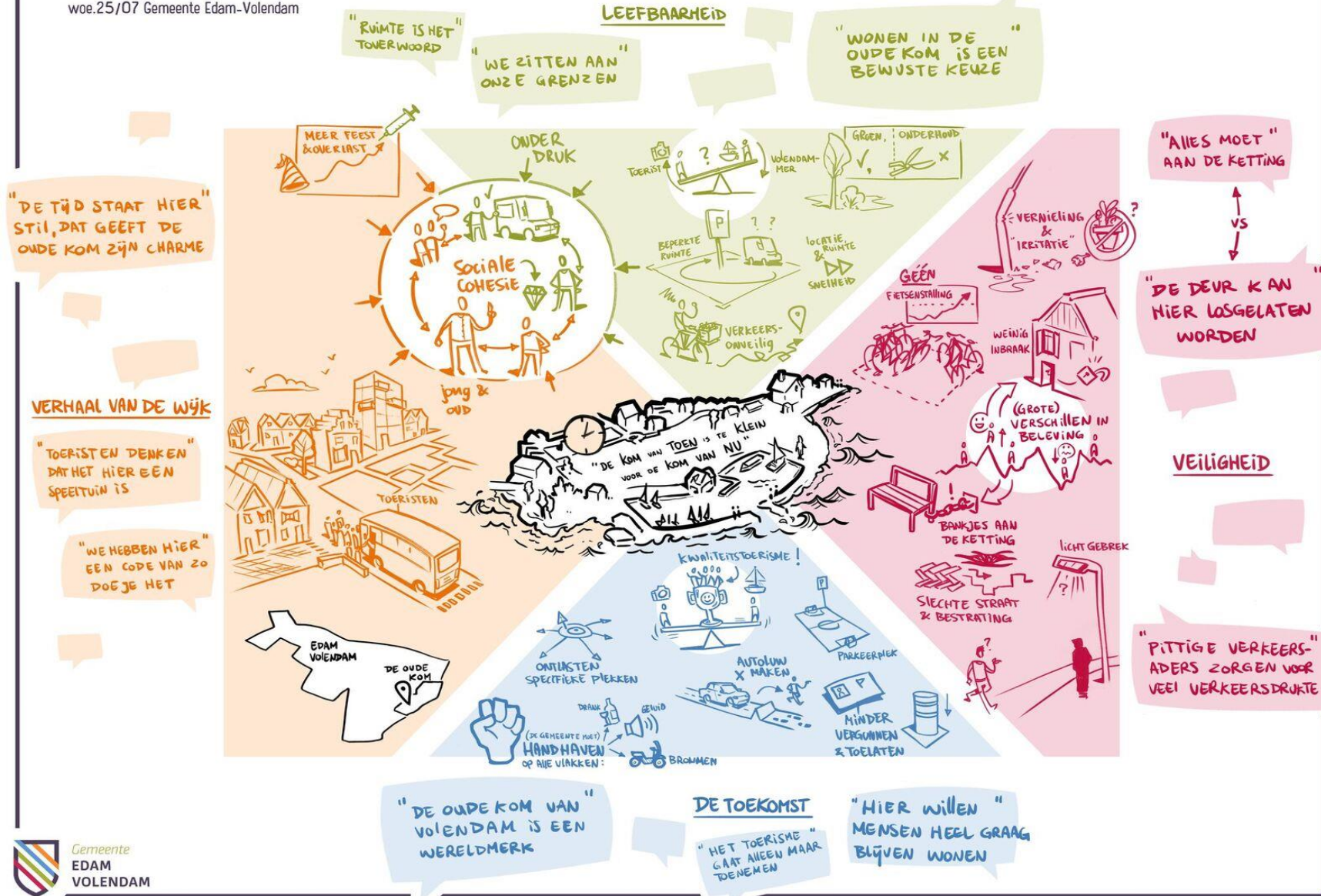
Ook door de toegang tot de Oude Kom te beperken: om de verkeersdruk te verminderen, kan de wijk autoluw worden gemaakt. Dit is geen probleem, omdat alles in de buurt is. Parkeren kan enkel voor vergunninghouders of de toegang kan worden beperkt. Om de parkeergelegenheid te verbeteren kan buiten de Oude Kom naar oplossingen worden gezocht, zoals op de nabijgelegen voetbalvelden. Ook goede fietsenstalling (op het Europaplein?) zou de druk op de wijk kunnen verminderen. Verder kunnen de verkeersregels seizoensgebonden worden gemaakt, waardoor beter kan worden ingespeeld op verschillend gebruik van de wijk in de zomer en winter.

Verder kan, om overlast aan te pakken, worden ingezet op meer handhaving, met name in het weekend. Dit geldt voor zowel geluidsoverlast als drankgebruik of asociaal gedrag. Zo kunnen de sterke normen van de Oude Kom in stand worden gehouden.

Tot slot is de Dijk erg bepalend voor de Oude Kom; wat gaat hiermee gebeuren en wat voor een impact heeft dit op de leefbaarheid? Bewoners willen hier graag een helder antwoord op; niet wat politiek het meest wenselijk is, maar wat het beste is voor de wijk en de Volendammers.

De Oude Kom van Volendam is uitgegroeid tot een wereldmerk. De trots op het authentieke karakter is dan ook groot. De onderlinge verbondenheid en betrokkenheid van de bewoners bij elkaar en bij de wijk zijn sterk. Dit vormt een goede basis om aan de slag te gaan voor de toekomst van de wijk. Eén waar de authenticiteit behouden blijft, maar ook gedeeld kan blijven worden op kwalitatief hoogwaardig niveau. Want, zo luidde de slotconclusie van de avond: "De Kom van toen is te klein voor de Kom van nu".

De Oude Kom
woe.25/07 Gemeente Edam-Volendam

Bijlage 2 - Het verhaal van de Zeevang & de Purmer: “Rijk in verscheidenheid”

Het gebied de Zeevang en de Purmer bestaat uit acht woonkernen die middenin het prachtige groen liggen. Met de karakteristieke lintbebouwing, de stolpen van agrarische oorsprong en prettige leefbaarheid, heeft het gebied een grote aantrekkingskracht op mensen. Veel bewoners wonen er dan ook al lang en willen en graag nog lange tijd blijven wonen. Het gebied wordt historisch gekenmerkt door ondernemerschap. Sommige familiebedrijven bestaan al 250 jaar. Bewoners spreken met trots over hun woonomgeving.

Oosthuizen heeft als grootste kern het grootste voorzieningenaanbod en veel forenzen. De kleinere woonkernen de Purmer, Beets, Warder, Hobrede, Schardam, Kwadijk, Middellie en Etersheim liggen daaromheen. Alle kernen hebben een eigen karakter en zijn divers, al zijn er ook gelijkenissen – vooral tussen de kleinere kernen. Hier is het nabuurschap en de sociale cohesie groot. Mensen letten op elkaar en helpen elkaar. In Oosthuizen vind je dit vooral bij de mensen die er al langere tijd wonen. In de kernen spelen vrijwilligers een grote rol. Zij houden veel van de voorzieningen draaiende, zoals het Dorpshuis, of spelen een rol bij evenementen, zoals de Purmerfeesten. Bewoners merken wel dat nieuwe, jonge vrijwilligers vinden een uitdaging is. Er is verder verschil tussen de kernen in de bijdrage die nieuwe bewoners leveren aan de gemeenschap. In Warder en Hobrede geven de nieuwe bewoners veel energie, terwijl er bijvoorbeeld in Beets en Oosthuizen minder betrokkenheid is vanuit nieuwkomers.

Leefbaarheid: “Zonder auto doe je niets”

Over het algemeen zijn de bewoners van de verschillende kernen zeer te spreken over de leefbaarheid in hun omgeving. Het is er prettig wonen en vooral in de kleinere kernen is er veel privacy. Hoewel de bewoners blij zijn met het mooie groen, kan het onderhoud daarvan wel beter. Op sommige plekken groeit de flora alle kanten op. Het zou gewaardeerd worden dat bomen die verwijderd worden, bijvoorbeeld door omvallen bij storm, direct vervangen worden voor nieuwe bomen. Andere opmerkingen betreffen mobiliteit, internetsnelheid, de waterhuishouding, het woningaanbod en overlast.

Om van A naar B te komen, moet je een auto of goede fiets hebben of, bij mindere gezondheid, goede burens. Anders is het een uitdaging. De af te leggen afstanden zijn relatief groot en niet overal is goed openbaar vervoer. In de Purmer “doe je zonder auto niets”. In kernen waar het openbaar vervoer er wel is, zoals Beets, Warder, Hobrede en Oosthuizen, moet je vaak nog wel even lopen of fietsen om bij een halte te komen.

Ook het online verkeer is in sommige kernen een uitdaging: zo ontbreekt het in de Purmer aan glasvezel en dus aan snel internet. In de Zeevang is dit inmiddels wel geregeld door een breed opgezet bewonersinitiatief. Echter, in de Purmer lijken de pogingen om sneller internet te krijgen tot nu toe tevergeefs.

Verder is de doorstroming van de waterhuishouding in het gebied niet optimaal. Dit is merkbaar aan botulisme en vissensterfte, vooral in de droge periode. Betrokken partijen (de gemeente en het Hoogheemraadschap) doen hier helaas tot op heden niet veel mee.

Bewoners willen graag een diverse gemeenschap behouden en stimuleren, zodat de kernen ook in de toekomst leefbaar blijven. Daardoor zijn er zorgen over het gebrek aan betaalbare en passende

woningen voor starters en senioren. Doordat huurhuizen worden verkocht en bouwplannen niet doorgaan, is er geen divers woningaanbod meer. De overlast is gericht in de Zeevang en de Purmer. Wel is er geluidsoverlast van de A7 en de N247, vooral in Beets. Ook het vele forensenverkeer in Oosthuizen en het soms asociale rijgedrag zorgt voor hinder. Met klachten richting de gemeente wordt weinig gedaan.

Veiligheid: “’s Nachts is het een ander dorp”

Bewoners voelen zich over het algemeen erg veilig in hun woonomgeving. De gevoelens van onveiligheid komen voort uit verkeerssituaties en woninginbraak. In sommige kernen, zoals Hobrede en Beets, wordt binnen de bebouwde kom (30km/h-zones) te hard gereden op te smalle wegen. Zeker als trekkers daar te hard rijden, kan dit onveilige situaties opleveren. Handhaving op het gebied van verkeer gebeurt niet of nauwelijks. Verder zorgen bepaalde verkeersaders voor ongemak. Zo is het fietsen in de Purmer op de Oosterweg en de Purmerenderweg (zeker richting de herfst) gevaarlijk. Het vele verkeer rijdt daar vaak hard, en fietsers zijn er slecht zichtbaar: er is geen fietspad of belijning op de weg. Daarbij zijn sommige wegen niet goed verlicht. “’s Nachts is het een ander dorp”. Als voorbeeld wordt de Raadhuisstraat in Oosthuizen genoemd, waar de verlichting het momenteel niet doet.

De kernen hebben af en toe last van woninginbraak. Dit gebeurt vaak in golven, waarbij er dan per keer bij enkele huizen wordt ingebroken. In de Purmer en Zeevang zijn buurtapps actief, waarin men elkaar op de hoogte houdt en waarschuwt. Dit werkt prettig.

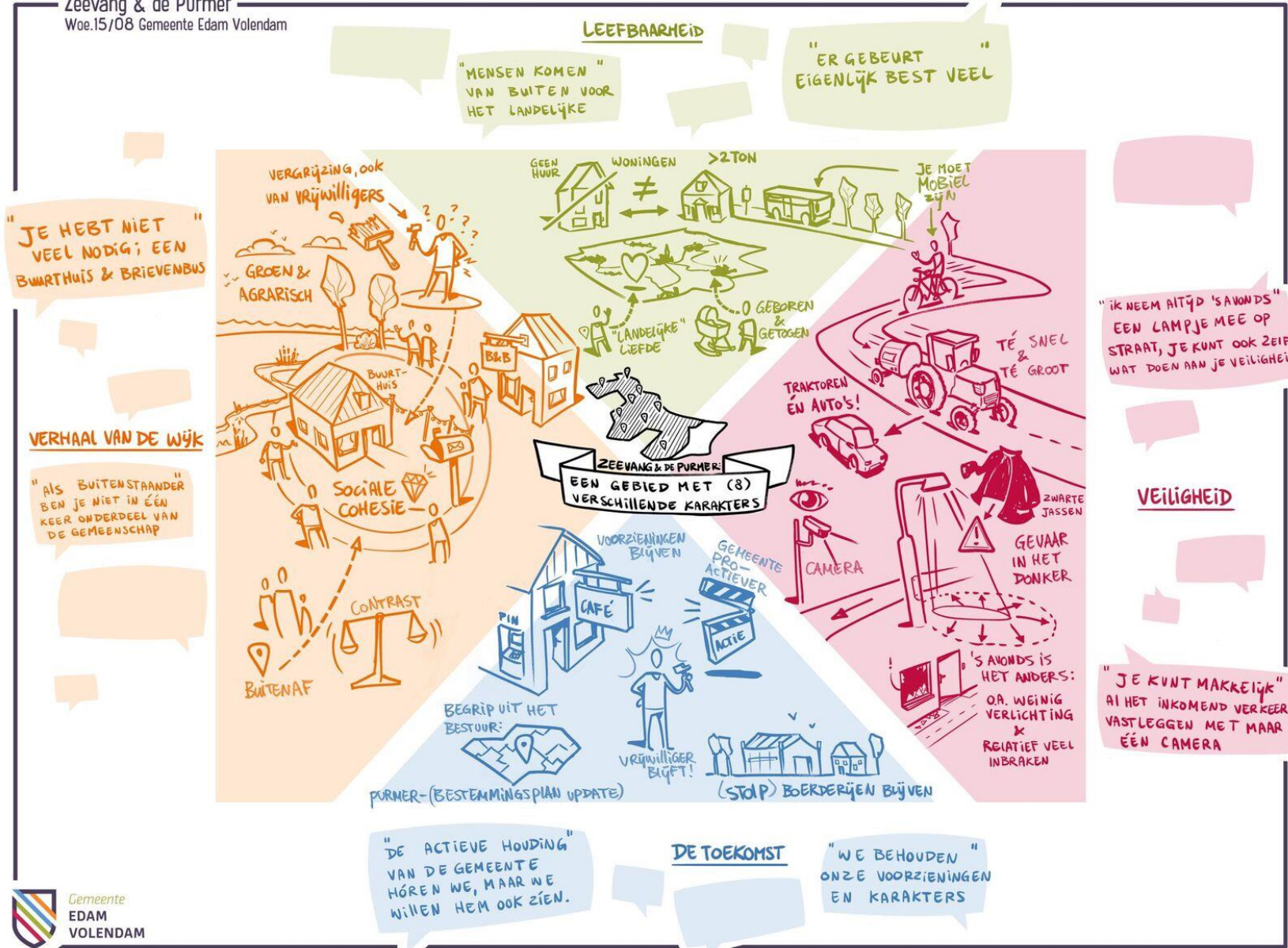
Toekomstbeelden: “Behoud van de omgeving , voorzieningen en vrijwilligers”

Uit de toekomstbeelden van bewoners van de Zeevang en de Purmer blijkt hun tevredenheid. Belangrijk is om de situatie zoals hij nu is te behouden. Het groen, de winkels en voorzieningen in Oosthuizen (zoals de scholen en de pinautomaat), de karakteristieke stolpen: voor bewoners allemaal belangrijke onderdelen van hun woonplezier. Naast een rol voor de gemeente, is hierin ook een belangrijke rol voor de gemeenschap zelf weggelegd. De vrijwilligers zijn hierin cruciaal. Mensen hiervoor enthousiasmeren blijft dus belangrijk.

Bij de ontwikkeling van de ruimtelijke omgeving vragen de bewoners verder begrip voor die omgeving. De gemeente moet snappen wat er speelt. Dit betekent bijvoorbeeld dat er bij nieuwbouw rekening moet worden gehouden met het karakter van de bestaande bouw. Voor de ontwikkeling van de ruimte is ook een geactualiseerd bestemmingsplan voor de Zeevang én de Purmer van belang.

Om de veiligheid te verbeteren, zouden er camera’s opgehangen kunnen worden om het verkeer te monitoren: er is vaak maar één weg in en uit een dorpskern, zoals de Warderweg; één camera zou dus al schelen. Ook de verkeersveiligheid zou gediend zijn bij veilige fietspaden (de Purmer), goede verlichting en voorzieningen om hardrijders tegen te gaan, bijvoorbeeld door visuele versmallingen, zoals in Warder. Tot slot hopen de bewoners op een proactieve gemeente, die open en transparant communiceert over (bouw)plannen en terugkoppelt over wat er wel én niet zal gebeuren.

Zeevang & de Purmer
Woe.15/08 Gemeente Edam Volendam

Bijlage 3 - Het verhaal van de Blokouw: Jaarlagen qua bouw en bewoners

Volendam-Blokouw is een gemêleerde wijk, die in verschillende periodes is gebouwd. Daarom heeft elke woonbuurt een eigen karakter met kenmerkende opzet en bouwstijl. Zo zijn er hofjes maar ook straten en verschilt de ruimtelijke inrichting per buurt; waar de oudere en duurdere wijken wijds zijn opgezet, is het middenstuk juist krapper.

Per buurt verschillen ook de bewoners van elkaar qua leeftijdscategorieën. Over het algemeen geldt: hoe ouder de buurt, hoe ouder de mensen. Daarmee heeft elk deel ook zijn eigentijdse uitdagingen; van puberende jongeren tot hulpbehoevendere ouderen. Omdat 'Blokouwers' honkvast zijn, blijven deze verschillen bestaan. Uitzondering is de oudste Blokouw, waar nu door de vergrijzing de doorstroom op gang begint te komen.

Het is prettig wonen in de Blokouw. Mensen zijn vriendelijk en er is goede samenhang tussen bewoners, vooral binnen de verschillende buurten. Onderling hebben de buurten minder contact met elkaar. In de Blokouw is het veilig en zijn er goede voorzieningen. Zo is er een winkelcentrum waar ook veel mensen van buiten de wijk naartoe komen, zijn er scholen en een ziekenhuis. Omdat de Blokouw de overgang van stad naar land vormt, kijk de buitenring van de wijk uit op prachtig groen.

Hier wonen hardwerkende ondernemers. Kenmerkend zijn dan ook de vele bouwbusjes die in de Blokouw geparkeerd staan. Omdat veel jongeren langer thuis blijven wonen of weer thuis komen wonen door stijgende huizenprijzen, stijgt ook het aantal auto's in de wijk. Parkeerplekken zijn dan ook schaars. Iets wat kenmerkend is voor meer wijken in Nederland gebouwd in die tijd.

Leefbaarheid: Steeds meer auto's, bouwbusjes en honden

Bewoners zijn blij met het voorzieningenaanbod en de goede bereikbaarheid van de Blokouw met het openbaar vervoer. Ook hebben de buitenste buurten een mooie landelijke ligging met uitzicht op veel groen. Het is er fijn wonen. Bewoners zien wel graag beter onderhoud van de openbare ruimte, meer parkeergelegenheid, meer en duidelijker voorzieningen voor honden en betere bewegwijzering.

In de openbare ruimte in de gehele wijk kan het onderhoud beter. Dit geldt voor het groen, voor bankjes, ongelijke steegjes etc. Ook zijn er niet overal genoeg vuilnisbakken. Nu worden putten soms gebruikt voor straatvuil en bouwafval. Daarom zouden bewoners graag meer ondergrondse vuilnisbakken en glasbakken zien. Zo hebben Blokouw 7 en 8 maar één glasbak, die al na twee dagen vol zit. Ook wordt de openbare ruimte in de Blokouw soms gebruikt voor wildkamperen. Leuk voor kinderen uit de buurt, niet voor mensen van buiten Volendam.

De Blokouw wordt steeds drukker; er zijn meer auto's per gezin en veel ondernemers hebben bouwbusjes, die voor de deur geparkeerd worden. Dit soms tot ergernis van burens. De busjes nemen namelijk veel zicht weg. Bewoners zien dan ook graag dichtbijgelegen parkeermogelijkheden voor de busjes buiten de wijk. Wel vraagt men zich af of hiervan gebruik zal worden gemaakt. Daarom is het ook belangrijk om naast goede voorzieningen ook elkaar te blijven aanspreken. Parkeren is door de drukte in de gehele wijk een uitdaging. Daardoor is er veel zoekend verkeer en parkeren mensen hun auto noodgedwongen op het groen. Bewoners opperen (flexibele) parkeerterreinen bij bijvoorbeeld de Spinnmolen of aan de buitenkant van de Tjalk die bijvoorbeeld 15 jaar een parkeerbestemming

hebben en daarna weer als groenvoorziening kunnen dienen. Ook door kritisch te kijken naar de huidige wegversmallingen kan ruimte gewonnen worden.

Naast meer auto's en bouwbusjes, komen er steeds meer honden in de Blokouw, vooral bij (jonge) gezinnen. Dit zorgt soms voor chaotische situaties in de openbare ruimte, waar enthousiaste honden, wandelaars en fietsers door elkaar heen bewegen. Bewoners willen daarom graag toegewezen gebieden om honden aan de lijn te houden of juist los te laten lopen. Ook zouden ze meer hondenpoep-vuilnisbakken en losloopgebieden willen zien, vooral in Blokouw 7 en 8 (naast de Damcoogh of het Donata Steurhof). Het liefst waar hekken omheen geplaatst zijn, zodat honden vrij kunnen rondrennen.

De bewegwijzering in de Blokouw is niet altijd duidelijk. Niet alleen zorgt dat voor zoekend verkeer, ook leidt dat tot op de rotonde cirkelende caravans en verkeerd rijdende fietsers vanaf de Julianaweg. Daarnaast maakt dat het lastiger voor de hulpdiensten om snel de huizen te bereiken. Dit wordt door de vergrijzing steeds belangrijker. Er zijn 10-15 straten die geen naambordjes hebben. Eén bewoonster krijgt nu alle post voor de hele straat, omdat de postbode zijn weg niet kan vinden. Verder staan ook bij OV-haltes geen borden waarop tijden worden aangegeven, terwijl dit wel drukke punten zijn (zoals bij de Springplank).

Veiligheid: Racebaan Volendam en vage clubjes op onverlichte plekken

Over het algemeen is het erg veilig in de Blokouw. Soms is er sprake van een inbraakgolf, maar dit gebeurt relatief weinig. Wel noemen bewoners gevoelens van onveiligheid, verkeersveiligheid en dealen van drugs en drank als aandachtspunten.

De meeste mensen voelen zich veilig in de buurt. Dit geldt minder voor ouderen die in de avond alleen thuis zijn. Als er wordt aangebeld in de avond, bijvoorbeeld door collectanten, dan zorgt dit bij hen voor een onprettig gevoel. Aankondiging van collectes of beperking van de vergunning tot een bepaald tijdstip zou dit kunnen voorkomen. Ook fietsers op het fietspad vanaf de Dijk richting de Blokouw (langs het Don Bosco) voelen zich soms onveilig: het is er onverlicht, er zijn geen vluchtroutes en er zitten daar vaak 'vage clubjes'. Een paaltje dat midden op het pad staat, is onveilig en overbodig. Mensen kunnen hier makkelijk tegenaan fietsen.

De Blokouw is soms net een racebaan. Op verkeerssnelheid wordt echter niet gehandhaafd. Verder zijn er enkele verkeerspunten die volgens de bewoners veiliger kunnen worden gemaakt: Op de Leendert Spaanderlaan zijn verschillende bochten ter hoogte van het Siem Lutparkonveilig voor fietsers. Ook heeft de oversteekplaats bij de Heideweg vanaf het Donata Steurhof een 90 graden bocht. Een ruimere bocht zou veiliger zijn. Verder stoppen veel toeristen midden op de Zedde weg als ze de Kathammer molen zien. Borden met 'verboden te fotograferen' of bewegwijzering naar een uitzichtpunt zouden dit kunnen voorkomen. Tot slot is de rotonde op de kruising van de Heideweg en de Leendert Spaanderlaan, waar in de ochtend veel fietsers voorbij komen, hinderlijk voor automobilisten. Vrijwillige klaar-overs zouden het fiets- en autoverkeer hier kunnen reguleren.

Bewoners noemde het dealen van drugs en drank ook een issue, bijvoorbeeld achter het ziekenhuis, maar ook bij de Spinmolen en de Springplank. Jongeren (ook onder de 18) kunnen hier zo alcohol kopen bij koeriers. Misschien help zichtbare handhaving (boa's) op deze plekken om dit tegen te gaan.

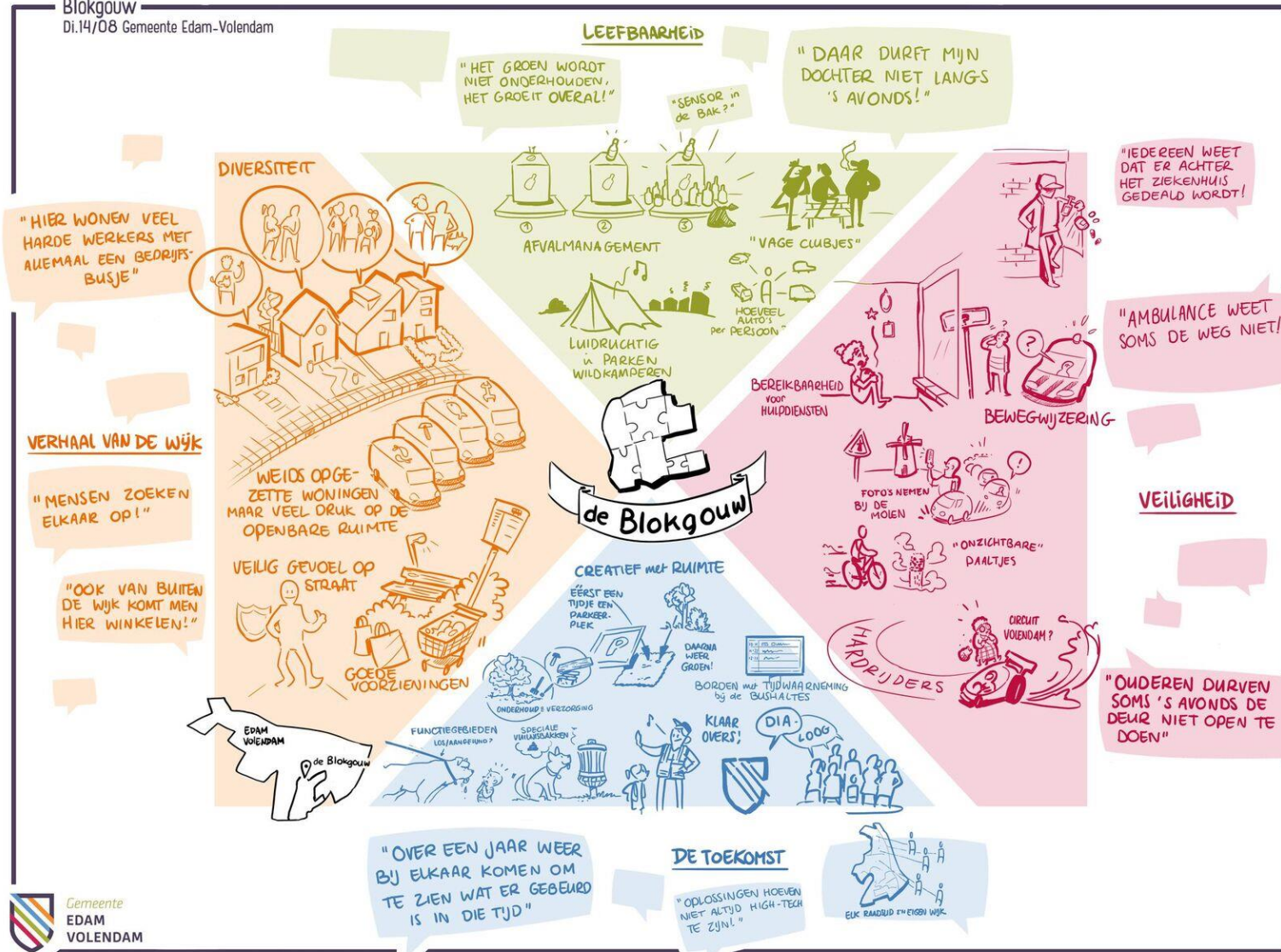
Toekomstbeelden: Samen het woonplezier behouden

In de toekomst wordt in de Blokrouw flexibel omgegaan met de ruimte, bijvoorbeeld door tijdelijke parkeeroplossingen die na zoveel jaar weer groen worden. Samen met de gemeente wordt gekeken naar de uitdagingen van nu en daarbij passende flexibele oplossingen. Het groen wordt goed onderhouden en er zijn voldoende bankjes om hiervan te genieten. Ook zijn er meer losloopgebieden voor honden in met name de nieuwere wijken. Hier kunnen hondeneigenaren hun honden vrij laten loslopen. Bouwbusjes worden op veilige nabijgelegen parkeergebieden buiten de wijk geplaatst. Hierop spreekt men elkaar ook aan.

Naast contact tussen de bewoners is ook de band tussen de gemeente en de bewoners belangrijk om de toekomst van de Blokrouw vorm te geven. Bewoners waarderen een proactieve houding, waarbij de gemeente zelf direct contact zoekt en langskomt als er iets in de wijk gaande is. Nu gebeurt dat onvoldoende, al verschillen daarin de ervaringen. Ook terugkoppeling over waarom iets wel óf niet gebeurt, stellen bewoners op prijs. Ze staan open voor initiatieven vanuit de gemeente, zoals inspraakavonden, maar willen wel graag dat er iets met hun input gebeurt. Anders komt het de geloofwaardigheid van de gemeente niet ten goede.

In de toekomst zien de bewoners een Blokrouw waarin ze nog steeds graag wonen, met voorzieningen en oplossingen die passen bij de verschillende buurten en hun bewoners.

Blokgouw
Di.14/08 Gemeente Edam-Volendam

Bijlage 4 - Het verhaal van de Broeckgouw & het Middengebied: Samen groter groeien

De Broeckgouw en het Middengebied zijn als jonge wijken nog volop in bloei. Er wordt veel gebouwd, zowel qua (koop)huizen als voorzieningen. En met elke nieuwe straat die af is, komen er weer nieuwe (jonge) bewoners bij. De wijken hebben namelijk een grote aantrekkingskracht op gezinnen met jonge kinderen en mensen rond de kinderleeftijd. Iedereen die in een nieuwe buurt komt wonen, is dan ook ongeveer even oud. Dat schept grote verbondenheid en versterkt de sociale cohesie. Bewoners worden letterlijk ouder met elkaar en groeien samen in de wijk.

Ook kenmerkend voor de Broeckgouw en het Middengebied is de assertiviteit en initiatiefrijkheid van de bewoners. Met burens worden picknicktafels, een klimrek en zelfs een AED aangeschaft. Bij die laatste gaf een bekwame bewoner ook nog een cursus aan geïnteresseerden. De picknicktafels zijn ontmoetingsplekken voor burens en hun kinderen. Er is veel gezelligheid en sociale controle. In buurtapps houden mensen elkaar op de hoogte: Is iemand zijn kind kwijt? Grote kans dat die door oplettende burens gelokaliseerd wordt. Op de vaak drukbezochte buurtfeesten komen burens graag samen.

Bewoners zijn tevreden over het voorzieningenniveau in de Broeckgouw en het Middengebied. De buurt woont in de zomer haast in het zwembad, er is een supermarkt op loopafstand en er zijn veel sportverenigingen en –faciliteiten waar de competitieve ‘Volendammers’ gretig gebruik van maken. Wel geven mensen aan dat er iets meer winkels zouden mogen komen, zoals een slager of viswinkel.

Leefbaarheid: Volop ontwikkeling gepaard met wat groeipijnen

Bewoners van de Broeckgouw en het Middengebied zijn over het algemeen zeer tevreden met hun leefomgeving. Voor een kinderrijke buurt is er alleen niet veel ruimte voor kinderen om te spelen, maar gelukkig zijn het zwembad en het natuurpark om de hoek. Ook het IJsselmeer en een strandje waar je kunt kitesurfen zijn dichtbij. Wel zouden bewoners graag zien dat het wat viezige strandje opgeknapt zou worden, bijvoorbeeld met nieuw zand.

De ondergrondse vuilnisbakken zijn fijn, maar moeten wel vaker geleeagd worden of slim gemaakt worden. Nu staan er te vaak stinkende afvalzakken naast de containers, tot ergernis van omwonenden. Ook zou handhaving helpen om te voorkomen dat mensen losse zakken laten rondslingeren. Verder geven bewoners aan dat er te weinig papier- en glascontainers in de wijken zijn.

De ontwikkeling van de Broeckgouw en het Middengebied gaat ook gepaard met wat groeipijnen. Zo zorgt de continu bouw en met name gebrek aan communicatie daarover vanuit aannemers voor irritatie bij bewoners. Een hijskraan of betonwagen die de straat blokkeert, moet aangekondigd worden. De gemeente communiceert hierover overigens goed. Ook maken bewoners zich zorgen over de toekomstige ontsluiting van de wijk. Door gebrek aan meer toegangswegen, zoals bij het Amsteldiep, gaat veel verkeer langs de school ‘t Kofschip. Het aantal toegangswegen moet meegroeien met de schaalgrootte van de wijk en de voorzieningen; anders zullen de wegen tijdens de spits muurvast komen te staan. Specifiek wordt de verbinding met Edam en de Zeevang genoemd. Die laatste moet op zijn minst met de fiets goed bereikbaar zijn.

Tot slot is het aantal parkeerplaatsen beperkt bij drukke plekken, zoals het zwembad of de sportvelden. Vooral in de zomer of met evenementen is er een groot tekort. Mensen parkeren de auto's op de dichtbij zijnde brug, waardoor kinderen over de straat moeten lopen. Dat kan voor gevaarlijke situaties zorgen. Handhaving en betere bewegwijzering naar plekken waar je wél kunt parkeren (zoals onder de Vomar) zou helpen. De aankomende onderhoudsronde van wegen zou aangegrepen kunnen worden om samen met de wijk naar de herindeling van straten en parkeerplekken te kijken.

Veiligheid: De buurtapp vergroot het veiligheidsgevoel

Met de veiligheid zit het in de Broeckgouw en het Middengebied wel goed. Bewoners voelen zich op hun gemak: er zijn weinig inbraken, geen vandalisme en haast geen overlast. De buurtpreventie apps dragen bij aan dit veilige gevoel. Als er een verdacht persoon rondrijdt, weet iedereen het binnen de kortste keren. Ook is er veel verlichting vanuit huizen en tuinen naast de straatverlichting. Dit draagt bij aan een prettig gevoel in de wijk.

Wel zitten er groepjes hangjongeren bij de speeltoestellen bij de Vomar. Mensen voelen zich niet prettig om langs hen te lopen. En in het Middengebied wordt soms overlast ervaren van de 'zitjes', zowel qua geluid als door het dronken gedrag in de wijk (zoals overgeven en wildplassen). Hoewel de Broeckgouw hier letterlijk nog te jong voor is, gaat dit ongetwijfeld komen. Mensen weten niet goed wat ze hier aan moeten doen.

De openbare ruimte is over het algemeen netjes. Wel wordt er glas gevonden in het natuurgebied waar ook kinderen spelen. En bewoners klagen over hondenpoep. Misschien helpt het plaatsen van vuilniszakjes bij de prullenbakken, al is natuurlijk de vraag of hondeneigenaren hiervan gebruik gaan maken. Wel spreekt men elkaar er op aan als het gezien wordt. Verder waarschuwen bewoners voor de bruggen bij het zwembad en de Vomar: daar zitten grote gaten tussen, waar kinderen zo in kunnen vallen. Dit geldt ook voor de sloten met aflopende oevers met zeer hoog gras. "Als daar een kind in rolt, dan vindt je hem volgend jaar terug."

Tot slot wordt er te hard gereden in de bocht langs de Noorderhaaks en de Breewijd: deze is zeer ruim en overzichtelijk. Een snelheidsmeter of hoge hobbels zouden hier helpen.

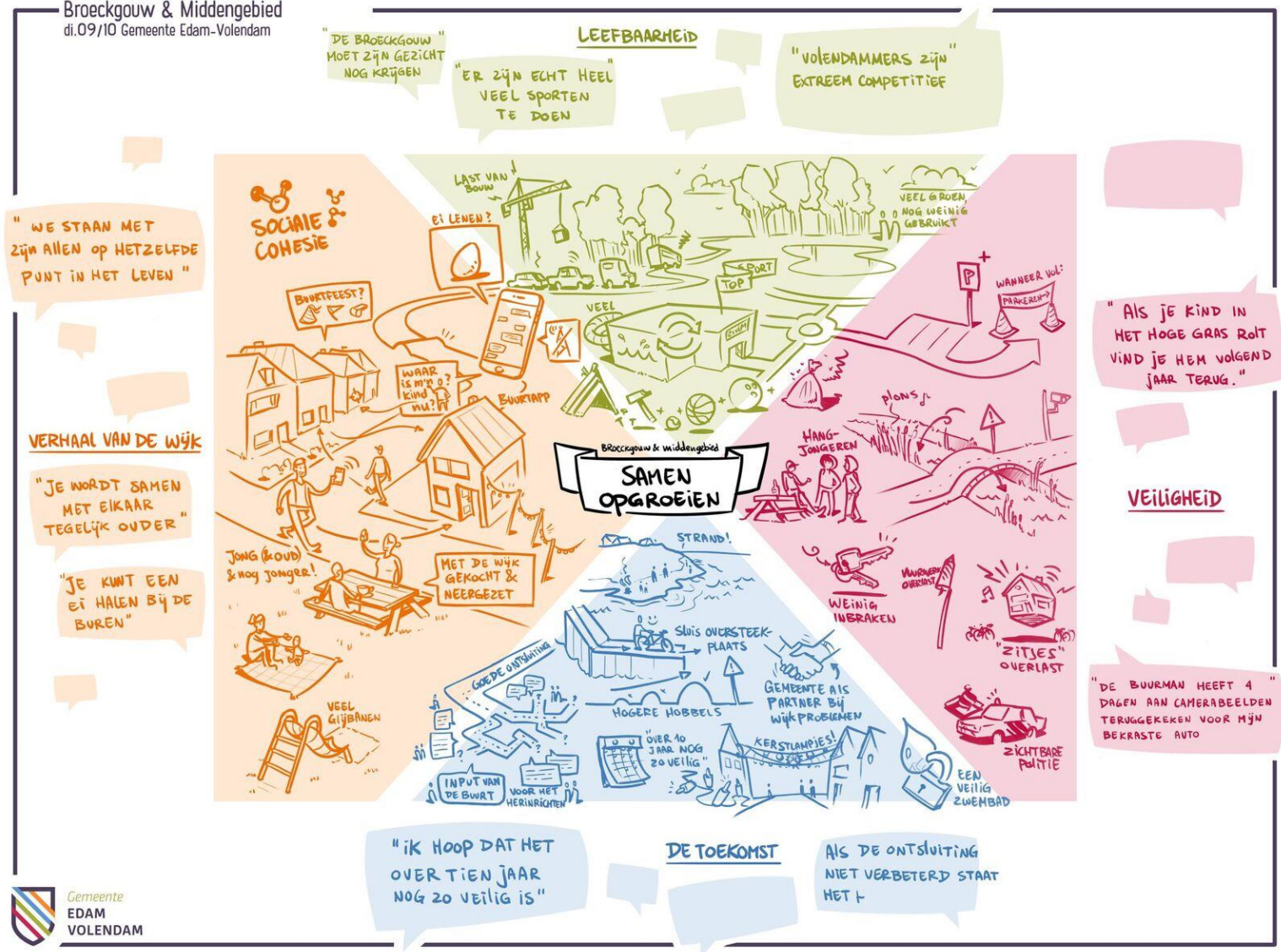
Toekomstbeelden: persoonlijke, digitale en wegenverbinding

Verbinding is een sleutelwoord voor de toekomst. Niet alleen het mobiele netwerk is erg belangrijk voor de jonge bewoners, ook voldoende toegangswegen en connectie met Edam en de Zeevang zijn van belang. Plekken waar veel bewoners en kinderen samenkomen, moeten blijven of opgeknapt worden. Zo wil iedereen graag een veilig en plezierig zwembad zonder ongeregelheden zoals de afgelopen zomer. Misschien zou een pasjessysteem helpen om overlast tegen te gaan. Verder biedt een opgeknapt strandje veel mooie recreatiemogelijkheden. Zo kan de buurt optimaal gebruikmaken van de mooie ligging aan het water.

De assertieve bewoners kijken graag in partnerschap met de gemeente naar vraagstukken die spelen, zoals de zitjes in het Middengebied of eventuele herindeling van parkeerplekken en wegen in de aankomende onderhoudsronde. Ook ondersteuning of coaching vanuit de gemeente kan waardevol zijn. Een voorbeeld is het deel van de Broeckgouw waar bewoners door middel van een VVE-constructie gezamenlijk veel in de openbare ruimte moet regelen (zout strooien, elektra van straatverlichting etc.). Dit gaat niet altijd gemakkelijk.

De toekomst zien de bewoners van de Broeckgouw en het Middengebied positief in. Door de tijd heen geven zij de relatief nieuwe wijken een eigen gezicht. Samen groeien de bewoners ouder en de wijken groter. Doordat de wijken nog volop in ontwikkeling zijn, zijn er ook nog veel kansen voor toekomstgerichte thema's als duurzaamheid. Het zou mooi zijn die te pakken. Bewoners hopen verder dat het gevoel van veiligheid, de solidariteit en de verbondenheid zal blijven. En dat bewoners blijven bijdragen aan een prettige leefomgeving. Het nieuwste idee hiervoor is al ontstaan: kerstlampjes in de Den Oeverlaan.

Broeckgouw & Middengebied
di.09/10 Gemeente Edam-Volendam

Bijlage 5 - Het verhaal van de Oude Kom van Edam: Sfeervol en historisch met een rijk verenigingsleven

De Oude Kom van Edam is sfeervol en karakteristiek met grote historische waarde. De 95 monumenten, de mooie oude woningen en het vele groen maken de wijk aantrekkelijk voor bewoners én, in toenemende mate, voor bezoekers. Bewoners zijn trots om in zo'n rijke historische omgeving te wonen en doen dit dan ook met veel plezier. Ze weten over het algemeen dan ook veel over de historie van Edam. Kenmerkend voor de van oudsher liberale stad en haar bewoners is het rijke verenigingsleven en de vele georganiseerde activiteiten, onder meer op artistiek en cultureel gebied. Zo wordt de iconische kaasmarkt al 30 jaar door vrijwilligers gerund, worden er wijn- en pianowandelingen georganiseerd en heeft de uitvoering van de Matthäus Passion in de Grote Kerk elk jaar weer een grote aantrekkingskracht op Edammers en mensen daarbuiten.

In de wijk wonen relatief veel autochtone, oudere mensen met uiteenlopende beroepen en achtergronden. De onderlinge sfeer is er goed en mensen laten elkaar in hun waarde. Je kunt er jezelf zijn, volgens bewoners. Qua woningaanbod heeft de Oude Kom zowel sociale huurwoningen als koopwoningen – vooral in het hogere marktsegment. Die hoge huizenprijzen zorgen er voor dat de wijk niet erg toegankelijk is voor starters of gezinnen met jonge kinderen. Dit komt, tot spijt van sommige bewoners, niet ten goede aan de diversiteit en levendigheid in de Oude Kom. In dit kader wordt veel waarde gehecht aan de Nieuwe School, waar buiten spelende kinderen voor reuring zorgen. Tot slot is het voorzieningenaanbod in de Oude Kom prima, al verdwijnen er wel steeds meer lokale winkeliers. Bewoners willen hen graag steunen, zodat het winkelaanbod op peil blijft.

Leefbaarheid: Groen, rustig en homogeen

De leefbaarheid in de Oude Kom is erg groot. Mensen wonen er graag en vaak decennia lang. De unieke locatie middenin het groen is voor veel bewoners een groot pluspunt. Door de vesting die de Oude Kom omringt, is een groene omgeving met prachtige fiets- en wandelroutes om de hoek. Ook in de stad zelf is veel groen. Wel staan bewoners kritisch tegenover het kappen van bomen, omdat hierdoor het straatbeeld verandert. Zeker wanneer er geen nieuwe bomen worden geplant.

In de fysieke ruimte worden verder de ondergrondse vuilcontainers genoemd als grote vooruitgang. Wel zitten ze vaak vol, al komt dat mede doordat bewoners er verkeerd gebruik van maken. De wens is de containers frequenter te legen of te voorzien van sensoren die aangeven dat ze vol zitten. Een doorn in het oog is voor sommigen verder de vieze glascontainer voor de Gereformeerde Kerk.

Bewoners kaarten ook de toenemende parkeerdruk en het tekort aan parkeerplekken aan. Dit geldt vooral op bepaalde plaatsen, zoals de Burgwal en bij de bakker, en op bepaalde tijdstippen. De verwachting is dat de parkeerdruk door het toerisme zal toenemen. Ook aan voldoende stallingsplekken voor fietsen is een gebrek. Zo liggen bij het busstation en in de binnenstad geregeld fietsen op de grond door de drukte. Betere spreiding van verkeer en fietsen zou de leefbaarheid ten goede komen. Ook betere handhaving ten aanzien van parkeervignetten wordt in dit kader aangemoedigd (zoals bij de Achterhaven). Nu staan auto's zonder vignet soms enkele weken geparkeerd. Handhaving gebeurt tot verbazing van bewoners wel zeer streng bij festiviteiten, zoals buurtfeesten. De nadruk van de handhaving zou op reguliere momenten moeten liggen in plaats van evenementen.

Een punt van zorg is de bevolkingssamenstelling. Allereerst koopt een toenemende aantal buitenlanders huizen, die vervolgens slechts enkele weken per jaar bewoond zijn. Het gros van de tijd zitten daardoor de gordijnen dicht (ook wel “verzandvoortisering”). Niet alleen heeft dit impact op de sfeer in een straat; ook is deze trend funest voor het verenigingsleven. Door de homogene woningbouw zijn er verder weinig opties voor ouderen die graag binnen de Oude Kom zouden doorverhuizen naar gelijkvloerse woningen of appartementen. Zij maken hun huis, indien mogelijk, levensloopbestendig en blijven langer in hun huis wonen. Dit komt de doorstroom in de wijk niet ten goede. Door het gebrek aan starterswoningen zijn er verder relatief weinig jonge gezinnen in de wijk. Dit heeft impact op de diversiteit in de Oude Kom. In dat kader spreken bewoners ook zorgen uit over de (etnische) tegenstelling die dreigt met aanpalende wijken. Bewoners wonen juist graag in een wijk waar verschillende leeftijden en achtergronden samenkomen. Door in nieuwbouwprojecten rekening te houden met een divers huizenaanbod kan hieraan worden bijgedragen.

Veiligheid: “Alles valt mee in Edam”

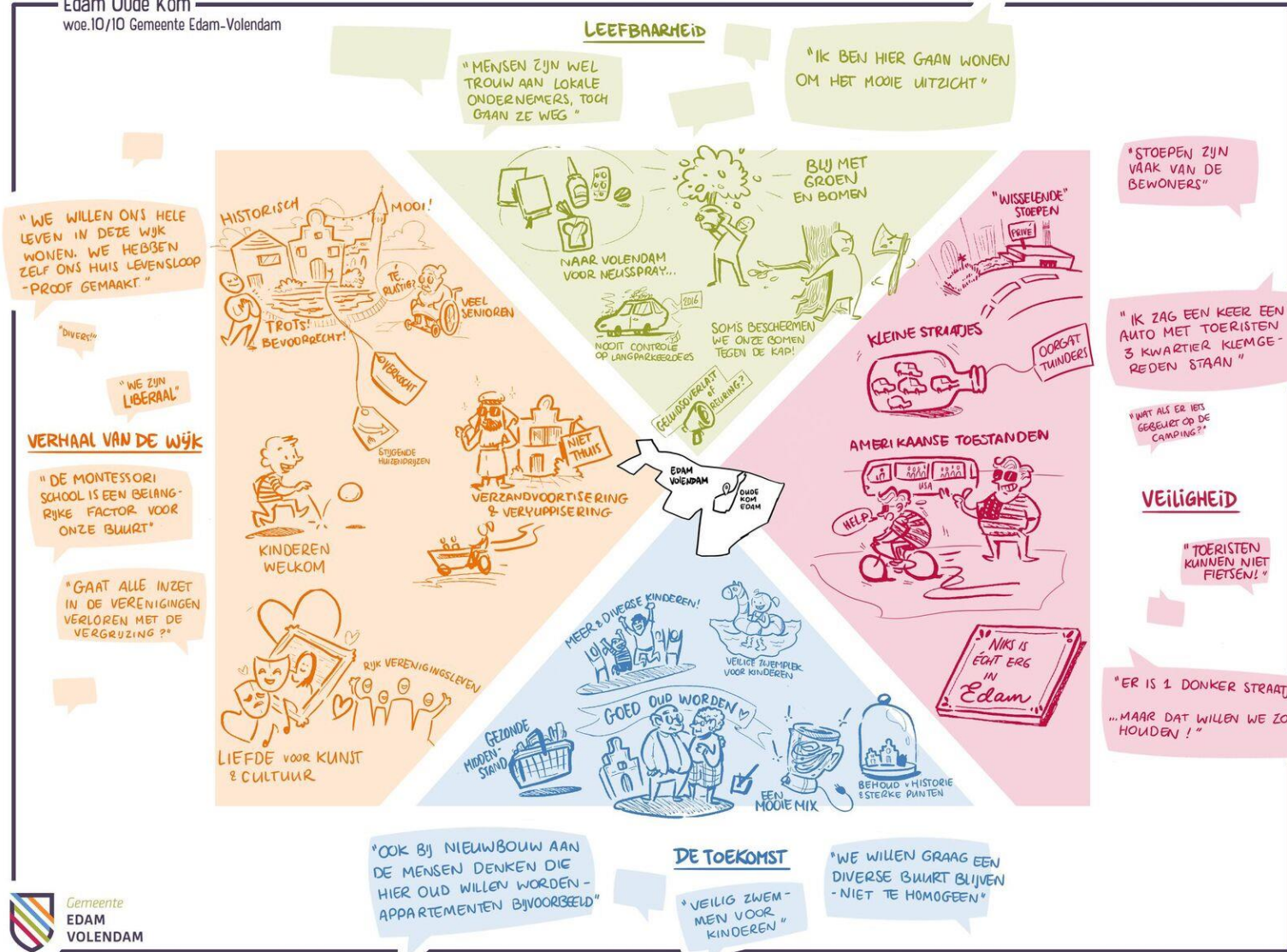
Bewoners voelen zich erg veilig in de Oude Kom van Edam. Op soms wat luidruchtige hangjongeren na is het een stabiele, rustige wijk zonder veel overlast, vandalisme of criminaliteit. Bewoners geven wel aan enkele zorgen te hebben op het gebied van verkeersveiligheid en verkeerscirculatie. Sommige smalle straten binnen de Oude Kom zijn tweerichtingsverkeer, terwijl het veiliger zou zijn om deze te veranderen naar eenrichtingsverkeer. Verder is bij de tuinvereniging aan het Oorgat een versmalling in de weg met paaltjes, waar vaak auto’s geparkeerd staan. In het geval van een incident kunnen ambulances of brandweerwagens hier niet doorheen. Dit kan voor gevaarlijke situaties zorgen. Groepen fietsende toeristen zorgen tot slot voor ongemakkelijke situaties, met name op het Marken dat als verzamelplek dient. Niet alleen kunnen de toeristen vaak niet fietsen, ook zorgen ze voor verkeersopstoppingen als ze stilstaan. Met het toenemende toerisme en het toenemende verkeer is dit een punt van zorg.

Verder worden de stoepen in de Oude Kom aangekaart als moeilijk begaanbaar voor mensen met kinderwagens of mensen die slecht ter been zijn. De stoepen zijn namelijk ongelijk of ontbreken zelfs. Overigens zijn die eigendom van bewoners, waardoor de gemeente hier niet veel aan kan doen. Wel is het een aandachtspunt.

Toekomstbeelden: Behoud van kwaliteiten met een mix van jong en oud

In het toekomstbeeld van de bewoners van de Oude Kom staan zowel jong als oud centraal. Oud, omdat de wijk een plek moet blijven waar bewoners goed oud kunnen worden. Dit raakt aan het creëren van gepaste huisvestingsmogelijkheden, maar ook aan behoud van een gezond voorzieningenniveau met daarin ruimte voor de lokale middenstand. Jong, omdat bewoners veel waarde hechten aan een goed gemixte bevolkingssamenstelling. Het woningaanbod en behoud van de Nieuwe School als plek voor jonge kinderen en levendigheid staan hierin centraal. Dit trekt namelijk jeugd en jonge gezinnen aan. Een gemixte wijk is niet alleen een goede omgeving voor kinderen om in op te groeien; ook is jongere aanwas van belang voor behoud van het rijke verenigingsleven in de Oude Kom. Voor de kinderen zien bewoners verder graag een goede en veilige zwemlocatie in of dichtbij de wijk. Tot slot is er hoop op een snelle en goede invulling van het Korsnäs terrein. Dit betekent een goede mix van woningen, zoals starterswoningen en appartementen voor ouderen, om de doorstroom te bevorderen. Dit terrein is een kans om de bevolkingssamenstelling gezond te houden.

Edam Oude Kom
woe.10/10 Gemeente Edam-Volendam

Bijlage 6 – Het verhaal van Edam: “tevreden langs elkaar heen leven”

Edam wordt grotendeels ervaren als een prettige woonplek, het is ruimtelijk wonen en er is ook relatief veel plek om bijvoorbeeld je auto kwijt te kunnen (hier bestaan wat verschillende beelden over op ‘buurniveau’ want sommige mensen zien minder ruimte en dit zorgt voor een verplaatsing van vervoer en parkeren door de stad heen). De sfeer wordt omschreven als gastvrij, behulpzaam en gemoedelijk. Er is veel saamhorigheid in de wijk (al is dat vaak vooral zichtbaar op buurniveau) en dit ziet men bijvoorbeeld terug op de stadfeesten. De samenstelling van de bevolking is divers op verschillende vlakken: jong en oud, Nederlandse achtergrond en geen Nederlandse achtergrond, maar er is weinig interactie tussen de verschillende diverse groepen (‘men groet elkaar wel, maar praat niet met elkaar’). Ondanks dat er verschillen zijn, ervaart men wel tolerantie in het geheel ten aanzien van verschillende groepen. Op de gebiedsavond zelf wordt dit meerdere malen geconstateerd en ook de wens uitgesproken om de interactie op te zoeken (hier zijn ook afspraken over gemaakt op de avond). Voor jongeren is er weinig te doen, als zijn er wel veel activiteiten voor andere doelgroepen, zoals culturele activiteiten.

Leefbaarheid: zorgen om (groen)voorzieningen

Er wordt vaak aangekaart dat er veel afvalproblematiek is, op verschillende vlakken: bijvoorbeeld veel loszwerfend afval op straat, maar ook geen kliko’s waardoor mensen zakken langs de weg moeten zetten waar dan weer vogels op afkomen. Nu dekken mensen zelf de zakken af met dekens, maar dit is niet de ultieme oplossing. Ook is er een gebrek aan containers, of staan ze op vreemde plekken (hier gingen de opmerkingen specifiek om grofvuilcontainers).

Er wordt een afname van voorzieningen geconstateerd. Zo verdwijnt de pinautomaat en is er gebrek aan een bushalte (of meerdere bushaltes) en zitplekken bij bushaltes, waardoor ouderen minder mobiel zijn. De jongeren ervaren weinig recreatieve voorzieningen in Edam, of de voorzieningen die er zijn worden niet goed onderhouden. Ook wordt genoemd dat zij wel eens geweigerd worden bij een buurthuis. Er wordt genoemd dat ‘het steeds minder leuk wordt’, hierbij verwijst men naar het afnemen van de voorzieningen maar ook de brand die geweest is.

Op het gebied van groenonderhoud ervaart men dat de kwaliteit is afgenomen. Er komen meerder voorbeelden voorbij dat het groen niet goed onderhouden wordt. Als het groenbeheer activiteiten uitvoert, gebeurt het zonder aankondiging. In de gesprekken komt ook een specifiek voorbeeld aan bod waar inwoners zelf het groen hebben ‘aangepakt’ en het ziet er daar erg mooi uit. Men merkt echter op dat dit de taken van de gemeente zijn. Een ander thema met betrekking tot leefbaarheid en groen is een specifieke cluster met bomen die men te hoog vindt. Als laatste wordt er opgemerkt dat er veel hondenpoep rondzwerft en men krijgt het idee dat hier niet op gehandhaafd wordt.

Veiligheid: met name in het verkeer

Bij het thema veiligheid gaat het voornamelijk om verkeersveiligheid. Zo wordt er – in het bijzonder op grote wegen zoals de Dijkgraaf Poschlaan en de Langemeerstraat – hard gereden en door rood gereden. Op deze grote wegen ervaart men onveiligheid met het oversteken en fietsen, zeker in het geval de inwoners minder mobiel zijn. Het gaat bij verkeersveiligheid ten dele om het ontwerp van de wegen (soms smal of tweerichtingsverkeer op plekken waar beter eenrichtingsverkeer zou kunnen zijn (Roelof Bootstraat)), maar ook om het gebrek aan handhaving op verkeersgedrag.

's Nachts kan Edam erg donker zijn, vooral bij de Meermin. In verband met fietsen wordt er ook veel onveiligheid ervaren, de fietspaden zijn niet altijd duidelijk afgebakend, ze zijn niet altijd even goed verlicht (specifiek voorbeeld: bij de Meermin) en fietsers hebben niet altijd fietsverlichting aan. Ook fietsen de fietsers soms over de stoep, wellicht omdat ze zich op de weg onveilig voelen, maar dit levert weer onveiligheid voor voetgangers op.

Andere vormen van veiligheid komen op de avond weinig aan bod. Er is wel sprake van inbraak, maar de voorbeelden hiervan zijn zeldzaam. Sommige inwoners hebben, om hun veiligheidsgevoel te vergroten, lampen aan en rondom hun huis opgehangen. Er worden enkele voorbeelden van overlast genoemd, maar overlast is afgenomen door de invoering van jongerenwerkers. Al met al voelt men zich relatief veilig.

Toekomstbeelden: van jong en oud

Voor de toekomst bestaan meerder beelden. Zo zien de jongeren graag meer faciliteiten voor hen of beter toegankelijke faciliteiten. Er worden plannen gemaakt met de Young Leaders om hierover verder te praten. In bredere zin is er behoefte aan meer activiteiten (niet alleen voor de jongeren, maar voor allerlei verschillende doelgroepen).

De voorzieningen in Edam moeten behouden worden, dit relateert aan de zorgen die uitgesproken zijn bij het thema leefbaarheid. De pinautomaat moet blijven, eveneens als voorzieningen voor ouderen, die nu soms naar Volendam moeten, wat de kosten voor het reizen (wat substantieel kan zijn op een beperkt budget) vergroot.

Er moeten doorstroomwoningen voor ouderen komen. Veel ouderen willen blijven wonen in Edam, maar gewenste type huizen voor hen zijn er te weinig. Hierbij gaat het ook om de 'juiste woningen', bijvoorbeeld waar logees ontvangen kunnen worden. Een andere optie die genoemd wordt zijn de combi's van studentenhuysvesting en seniorenwoningen: hiermee wordt ook de scheidslijn tussen oud en jong mooi aangepakt.

Men hoopt dat er meer met elkaar gepraat wordt, dat de dialoog op gang komt. In het bijzonder tussen de verschillende doelgroepen omdat er in zekere mate toch een beetje langs elkaar heen geleefd wordt. Op het moment dat er meer 'samen geleefd' wordt, is het ook makkelijker om elkaar te helpen. Het type bijeenkomst zoals de gebiedsavond wordt daarbij als prettig faciliterend ervaren, er mogen wel meer van dit soort avonden plaatsvinden om verschillende groepen in één ruimte te krijgen. Van de gemeente wordt verwacht dat ze ook beter communiceert, dit gaat om een breed scala aan onderwerpen. Hier hoort ook bij dat de gemeente ook goed vindbaar en toegankelijk (bijvoorbeeld wijkbeheerders) is als de inwoners wat willen weten of een probleem willen aankaarten. Zo kunnen problemen snel opgelost worden.

Edam
Ma.08/10 Gemeente Edam-Volendam

